

Karjalan pojat

POHJOISKARJALAISEN
MAANPUOLUSTUSVÄEN LEHTI

RESERVILÄISTOIMINTA
ON OSA
SUOMALAISUUTTA

4/90

SUOMEN KOLI

Kolin jylhyys on aina vedonnut ihmisten tunteisiin, muttei se koskaan liene vedonnut niin paljon ihmissyövereihin kuin nyt. Kolista on keskusteltu tämän vuoden aikana paljon ja enimmäkseen tunnepitoisesti.

Nyt kun Suomeen kuuluvasta Kolista on tehty virallinen esitys kansallis-

puiston sinne perustamisesta, niin keskustelu tietenkin jatkuu. Kaiken kiihvauden keskellä ei ole taidettu muistaa, että Koli on kappale kauneinta Suomea.

Epäoleellista on, kuka Kolin maa-alueet hallitsee, kuka niitä käyttää ja miten. Oleellista on, että Koli kuuluu

suomalaisille, meidän hallittavaan maa-alueeseen, meille. Suomalainen Kolilla hallitsee, olipa se valtio, yhtiö tai yksityinen.

Kolin kukkulat ja lähiseudun vaarat ovat lujaa suomalaista maaperää. Se kestää tuiskut ja tuulet. Myös tämänkertaisen.

ENSO-GUTZEIT OY
Ilomantsin pe-piiri

TEHDASPUU
osaa metsän

KARHU-TITAN

Maastohiihtoyksikkö
82500 KITEE, puh. 413 501

Lotat ja naiset, miksi vaikenette?

Suomessa on ollut vakiintunut tapa, että turvallisuuspoliittinen keskustelu ja maanpuolustus kuuluu vain miehille. Ainakin viimeisen 40 vuoden aikana näin on yleensä menetetty.

Tämä ei merkitse sitä, etteikö suomalainen nainen seisoi miehen rinnalla kaikissa asioissa, mutta kun maanpuolustus ei ole tuntunut olevan sovealiasta uraputkessa olevan naisen ajatusmaailmalle. Näin ajateltiin erikoisesti 1960- ja 1970-luvun epärealistisessa unelmien maailmassa, jossa ei ole pahuutta, ei toisen alistamista. On vain rakkautta ja rauhaa, rauhaa. Naiselle ja äidille ei tuntunut luontuvan maanpuolustus, ei edes ajatuksena. "Se on niin sotaista".

Kylmä todellisuus on kuitenkin toisenlainen. Juuri tällä hetkellä läheinen Eurooppamme on kovassa käymistilassa. Nyt jälleen saatetaan tarvita maanpuolustuksellista

uskoa ja tehoa, ei niinkään sotilaallista kuin muutoin itsesuojelua. Ainakin humaritarista toimintaa saatetaan tarvita uskomattoman paljon.

Viime sotien aikana suomalainen nainen, lotta, oli miehen rinnalla, ei kuitenkaan ase kädessä, mutta muutoin täydestä sydäimestään isänmaan asiassa. Valitettavasti hänen toimensa katsottiin rauhansopimuksessa rikolliseksi lakkauttamalla Lotta-Svärd -järjestö. Samalla lottien itsetunto poljettiin suohon.

Näin jälkikäteen ja uusien tuulien puhaltaessa tuntuu oudolta, että miten isänmaan puolustaminen voi olla tuomittavaa toimintaa.

Nyt kun osa Teistä lotista on vielä henkisesti ja fyysisesti hyvässä toimintavireessä, niin nousee nyt vihdoin puolustamaan itseänne ja toimintaanne. Nyt ei ole enää

aihetta itsesääliin tai -itseinhon. Olkaa ylpeitä lottana toimimisestanne.

Yksi osoitus lottien työn uusiarvostamisesta on Lappeenrannan teatterissa täysille katsomoille pyörivä "Rakas lotta". Samalla se on osoitus muille teattereille, että katsomot täyttyvät jos vain ohjelmisto on suuren yleisön maun mukaista.

Turvallisuuspoliittisen keskustelun avautumiseksi myös naisia koskevaksi tarvittiin Suomeen tarmokas naisministeri. Puolustusministeri Elisabeth Rehn on rohkeasti avannut uusia uria. Hänellä on ollut enemmän rohkeutta ja avauksia kuin yhdelläkään muulla sodanjälkeisellä puolustusministerillä, miehillä mukamas.

Suomalaisen naisen kannattaa nyt osallistua turvallisuuskeskusteluun. Mutta ihmisen väisästi vieläkin näin menetellään. Miksi te naiset vaikenette?

On kiitoksen aika

Piirimme hallinto on puheenjohtajien osalta porrastettu 3 x 2 vuoden jaksoon, jossa viimeisin kahden vuoden jakso on puheenjohtajuus.

Omalta osaltani tämä kuuden vuoden kausi lähenee loppuaan kuluvan toimintavuoden myötä.

Itseäni tämä kuuden vuoden kausi on rikastuttanut saamiini ystävyysuhteiden myötä. Olen oppinut tuntemaan melkoisen joukon Teitä samanhenkisiä maanpuolustustyön parissa työskenteleviä. Muissa yhteyksissä en olisi Teitä todennäköisesti koskaan tavannut.

Kiitän Teitä samanhenkisiä siitä rakentavasta yhteistyöstä, jota pyyteettömällä työllänne olette vapaaehtoisen maan-

puolustustyön hyväksi tehneet.

Kiitokseni kohdistan myös yhteistyökumppaneilleni, ennenkaikkea sotilaspiirillemme ja sen päälliköille, sekä paikallisille sotilasjoukko-osastoille, joiden tuki on ollut toimintamme tausta. On ollut etuoikeus toimia alueella, jossa toiminta voi tukeutua joukko-osastoihin. Kiitos kuuluu myös RAUL:n piirin puheenjohtajalle kitkattomasta ja veljellisestä yhteistyöstä, sekä yhteistoi-minnasta, jolla olemme toteuttaneet taloudellista tukijalkamme Karjalan Pojat -lehteä.

Ja ennen kaikkea kiitos piirimme toiminnanjohtajalle, joka ammattitaitoisella ja selkeällä tavalla on hoitanut toimintamme käytännön asiat. Vaikka piirimme ei ole pysty-

Siirtyessäni jatkamaan vapaaehtoista maanpuolustustyötä muilla saroilla toivon seuraajalleni Ahti Ilvoselle sekä piirihallitukselle mitä parhaita menestystä tulevina kausina. Samalla rakentavia ja kauaskantoisia päätöksiä vapaaehtoisen maanpuolustustyön kaikenpuoliseksi eteenpäin viemiseksi.

Harri Hentunen
Pohjois-Karjalan RU-piirin puheenjohtaja

nyt antamaan samanlaisia taloudellisia ja toiminnallisia olosuhteita, kuin varakkaat piirit, on tehtävät hoidettu tavalla, jossa ei ole moitteita sanaa.

Järjestökuvamme

Jos soveltaisi vanhaa sanontaa järjestöömme, se ehkä kuuluisi, että sellainen järjestö mitä jäsenet sen haluavat olevan.

Reservin aliupseerien piirissä on puhuttu paljon tiedottamisesta ja järjestökuvan kirkastamisesta ja myöskin edunvalvonnasta. Nämä kaikki asiat ovat tärkeitä ja ajankohtaisia koko reservin aliupseeri kentälle, aivan yksityisestä jäsenestä liittotasolle.

Tiedottamisesta olemme ehkä keskustelleet eniten ja ehkä se yhdistys- ja piiritasolla on myöskin käytännössä toteutettavissa, mutta kuitenkin tuntuu niin jähmeältä. Tiedotuskanavana olemme pyrkineet voimakkaasti tuomaan esille omaa jäsenlehteämme Karjalan pojat, mutta kuitenkin lehden palstoilla näkee hyvin vähän toiminnasta ker-

tovaa yhdistysten lähettämää tekstiä.

Kuten totesin, tiedottaminen ei ole sinänsä uusi asia, mutta on tunnustettava, ettei sitä ole aina käytetty siinä laajuudessa ja sillä tehokkuudella mihin olisi ollut mahdollisuuksia sekä tarvetta. Tiedotusvälineiden kehittyminen on ollut varsin nopeaa, eikä uudistusten haasteissa ole pysytty mukana.

Jos emme ole näkyneet emmekä kuuluneet, on syy pääosin itsessämme. Tiedotusvälineiden vastaanotto on yleensä myönteistä. Valtakunnallisesti yhdistykset tiedottavat harvoin, mutta paikallisella tasolla emme tiedota koskaan liikaa. Paikallisella tiedottamisella on aina arvoa. Jokaisella aliupseerilla on päivittäin kontakteja, joilla hän tietää tai tahtomattaan luo imagoa reserviläisjärjestöstä. Imago — järjestökuvaa

on lopputulos kaikkien niiden kokemusten, käsitysten tunteiden, tietojen ja vaikutelmien vuorovaikutuksesta, joita ihmisillä on reserviläisjärjestöstä. Järjestökuvan nostaminen on yksi meidän painopistealueita vuodelle 1991, viekäämme tätä eteenpäin ponnekkaasti ensivuoden toiminnassa.

Järjestökuvaa perustuu yleensä toiminnallisiin, mutta osaksi jopa tunneperäisiin seikkoihin. Voimme kysyä itseltämme, olemmeko me reservin aliupseerit onnistuneet hahmottamaan ulkopuolisille toiminnastamme ja järjestötämme kokonaisuutena myönteisen vai kielteisen kuvan meitä ympäröivälle yhteiskunnalle ja sidosryhmille. Olemmeko tavoitteissamme, toiminnassamme ja käyttäytymisessä olleet uskottavia niin, että se näkyisi kasvavana arvostuksena toimintaamme kohtaan

esim. jäsenmäärän kehityksen valossa.

Tässä meille veljet riittää tehtävää tulevalle vuodelle muun suunnitellun toiminnan ohella.

Kiitän kaikkia aliupseereita ja yhteistyökumppaneita kuluvan vuoden osalta, kiitän luottamuksestanne ja toivotan hyvää ja rikasta toimintaa vuodelle 1991.

Pentti Pulkinen
res.aliups.piirin puheenjohtaja

Toiminnanjohtajan palsta

Tämän lehden ilmestyessä valmistaudumme viettämään Suomen itsenäisyyspäivää. Pääosa kerhoista ja yhdistyksistä lienee jo pitänyt syyskokouksensa ja valinnut toimihenkilöt seuraavalle toimintavuodelle. Toimintasuunnitelmat ja talousarviot on tehty ja hyväksytyt, joten toteuttaminen voidaan alkaa.

Vuodenvaihteen tienoilla kuuluu joukko määräaikaista ilmoituksia, jotka jostain syystä tuottavat enemmän tai vähemmän vaikeuksia — joillekin.

1. Piiristä on lähetetty lomake, jossa pyydetään uuden puheenjohtajan, sihteerin, piirihallituksen jäsenen ja postin vastaanottajan tietoja. Tämä lomake tulee palauttaa 14.12. mennessä!

2. Liitot ovat pyytäneet tietoja jäsenmaksun suuruudesta ja RAUL myös henkilötietoja. Aliupseeriyhdistyksiä olisi ollut lähetettävä tiedot 31.11. JOTEN ON ENEMMÄN KUIN KIIRE!

Kerhoilla on vielä aikaa 10.12. asti. Tiedot voi lähettää SUORAAN liittoon. Jos ne lähetetään piirin kautta, on minun saatava ne 7.12. KULUESSA!

3. RUL on jo lähittänyt toimintalomakkeen, joka on huolellisesti mieluummin koneella

täytettynä lähetettävä minulle 31.1. MENNESSÄ! RAUL:n vastaava lomake tulee yhdistyksille joulukuun alkupuolella ja se tulee palauttaa minulle 31.1. mennessä! Vanhan tavan mukaan toimintalomakkeista huomautetaan vain piirihallituksen tammikuun kokouksessa.

Rajojen jatkosta tiedotetaan joulukuun aikana järjestelyvastaussa oleville reserviupseerikerhoille. Yleistä tietoa kaikille toisaalla tässä lehdessä.

Helmi- ja joulukuussa järjestetään RESO-koulutustilaisuus kerhojen ja yhdistysten johtotehtävisä oleville. Koulutus toimeenpannaan Ylämyllyn varuskunnan tiloissa lauantai- ja sunnuntai-iltoina. Tarkka aika ilmoitetaan tammikuun piirihallituksen kokouksissa.

Toimintakausi on loppumassa ja tilintalon hetki lähestyy. Sitä ennen hiljennymme kuitenkin viettämään joulua ja juhlimaan uuden vuoden alkua. Kiitän teitä kaikkia hyvästä yhteistyöstä kuluneena vuotena ja toivotan

Hyvää Joulua ja Menestyksellistä Uutta Vuotta
Reserviläisterveisin

Olli Lehmuusaari

Uapio Ikonen Ky

• ULKOVALAISIMET • VALAISINPYLVÄÄT

80330 Reijola, puhelin 973-871 779

POHJOIS-KARJALAN IRY
SP-KIINTEISTÖVALITYS OY

Kalevantie 14, 82900 ILOMANTSI

974-22 544

KONE JA AUTOTARVIKE

T. TANSKANEN KY

ASEMATIE 6
82900 ILOMANTSI

974-229 60

FYSIOMANTSI

KALEVALANTIE 21 ILOMANTSI 974-23233

PARTURI-KAMPAAMO
NIKOLAI
MANTSINTIE 1-3 ILOMANTSI
PUH. 974-21735

MAINOSPALVELU KILPINIKKARIT KY
Hammasjärvi, 82200 HAMMASLAHTI

• opasteet • kilpikaiverrukset • tarratestit • kopiopalvelu

NOPEA TOIMITUS • 973-745 231 • Telefax 973-745 231

Mansikka-ahontie, Reijola

973- 871 466

Kallioniemen unohdettu talvisodan rintama

"Väliinpuotoajat" on tuttu aikamme käsite. Elämässä on näköjään niin, että jos jokin unohtuu ensimmäiseen kerran, niin se unohtuu toistekin ja sitten jatkuvasti. Kun on ollut puhe talvisodan aikaisista Ilomantsin taisteluista, niin on puoli vuosisataa puhuttu ja kirjoitettu vain Möhköntien suunnalla käydyistä taisteluista. Taivallammen taistelu on saanut monivivahteisen legendaarisen maineen: siihen osallistui pääosin Ilomantsin, Enon ja Tuupovaaran miehistä koostunut Ilomantsin rajakomppanian ympärille nivoutunut ERP 11 ja sanotaankin, että Taivallammen taistelusta on yhtä monta legenda kuin ERP 11. oli miehiä. Mutta yksi venäläisrykmentti pyrki Ilomantsin kirkolle myöskin Hattuvaaran tietä pitkin ja erittäin vahvan tykistön tukeamana, se myös pääsi lähemmäksi kirkonkylää kuin Möhkön tietä tulleet venäläisdivisioonan päävoimat. Venäläisrykmenttiä oli sodan alkupäivinä vastassa vain vänrikki Sulo Valkeapään johtama yksi joukkue ja yksi pikakivääri. Suurimman osan talvea Koitajoen Kallioniemen rintama puolusti kenttätydennysprikaatin savolaispataljoona komentajanaan aluksi kapteeni T. Vaalivirta ja 14.12. alkaen kapteeni A. S. Tenhunen.

Dufvan talo näkyy paksun petäjän kyljeltä Kallioniemen unohdetulta lossirannalta, nyt tie vie Hattuvaaraan komeaa siltaa yli Koitajoen

Valkeapään järän edessä

Ilomantsin rajakomppanian joukkueenjohtaja Sulo Valkeapää oli samantapaisen tehtävän edessä kuin Suomussalmen puolustajat Juntusrannassa, jossa sielläkin oli sodan alussa vänrikki yhden joukkueen kanssa viivytämässä venäläisrykmenttiä. Sodan ensimmäisenä aamuna Vuottoniemen takaisessa Iijavaarassa rajan ylittänyt venäläisrykmentti jatkoi etenemistään Hullarin — Jyrkänkosken tielle, ja eräs rykmentin tiedusteluosasto. Tavattiin Hullarintien läheisyydessä Haukijärvellä, jossa Valkeapään joukkueen partio sai siihen taistelulosketuksen ja aiheutti ensimmäiset kaatuneet tällä tiellä eteneville venäläisille. Toinen kovempi yhteenotto käytiinkin sitten Koitajoella Jyrkäläkoskella 4.12. Yksi joukkue ei kyennyt kauan viivytämään venäläisiä, jotka ylittivät joen suomalaisasemien sivustoilta. Vartiorakennukset ehdittiin kuitenkin polttaa, koska siihen oli jo valmistauduttu. Seuraavana päivänä taisteltiin todenteolla Iijanjoella, johon venäläinen saapui vielä tapansa mukaan suljetuna osastona useammassa jonnossa marssien.

Sitten tuli jonkinlainen luova tauko tämän suunnan taisteluisa. Vänrikki Valkeapään joukkueen avuksi tuli ensin koko kapteeni Viljo Kivikon komppania, minkä vahvuuteen Valkeapäänkin joukkue kuului. Mutta ensimmäisenä Ilomantsiin saapunut kenttätydennysprikaatin savolaispataljoonan vänrikki Ka-

rujärven komppaniakin ehti mukaan Hattuvaaran tielle 7.12., jolloin syntyi kello 14.00 Lehtovaarassa taistelu, johon osallistuivat sekä Karujärven että Kivikon komppania, jonka yhden konekiväärin oli kenties pakkasesta johuttava oikuttelua kuvasi sen kahvoissa ahertanut hattuvaaralainen res.alik. Hoskonen: "Vaikka sitä miten kammasta väänsi, niin ei se katkannut." Karujärven komppania onnistui tien yläpuolelta vaaranrinteestä avaamassaan tuliyllätkössä ja venäläiset vetäytyivät ryhmittäytyneen uudelleen. Uusi hyökkäys onnistui ja illan pimetessä palava Lehtovaara jäi 7.12. venäläisille. Suomalaiset vetäytyivät yön pimeydessä Alakoidalle ja lossasivat itsensä joen yli.

Taistelut Kallioniemen asemassa

Jo seuraavana aamuna venäläiset komensivat yhden joukkueensa lossiväylän yläpuolella joen poikki vieville puomeille. Joukkue pääsi lähes vastarannalle, jossa se kaatui viimeistä miestä myöten suomalaisten konekiväärin tuleen. Kapteeni T. Vaalivirta johtama savolaiskomppania miehitti asemat ja Kivikon komppania pääsi kokonaisuudessaan Möhköntien varteen, jossa sitä

Tuntemattomien venäläissoturiin hautagrobua Koitajoen itärintamalla Hökänniemessä.

odotti kaksi yritystä Möhkön saartamiseksi etelästä ja sitten Taivallammen taistelu.

Ensimmäisen maineikkaan taistelun kävi kuitenkin savolaispataljoona jo tulotiesään. Venäläiset yrittivät ainakin komppanian voimin Kallioniemen saartotusta Koidan yli Putkelan Linnalammella. Vänrikki Pajulan komppania etelästä ja vänrikki Kaurujärven komppania pohjoisesta Kallioniemen asemasta saar-

sa hyökkäyksessä laskettiin Koitajoen jäälle jääneen 134 kaatunutta venäläistä. Vielä 15.12. hyökkäsi Parissavaaran vastarannalle kaivautunut vihollinen "tositarkoituksella" Koitajoen yli mutta hyökkäys torjuttiin jälleen. 22.12. illalla yritti kapteeni Riitesuon porilaispataljoona saartaa Parissavaaraan kaivautuneet venäläiset Kelsimänjoen suunnalta kiertäen. Siihen yhtyi savolaispataljoona suoralla hyökkäyksellä Kallioniemestä Koitajoen yli. ERP 11 oli tuotu Möhköntieltä miehittämään hyökkäyksen ajaksi Kallioniemen asemat. Porilaispataljoona pääsi saartaen Hattuvaarantielle, mutta ei selviytynyt yötaistelusta vaan joutui palaamaan Koidan yli. Savolaishyökkäyksen menestyi aluksi, mutta yötaistelu oli liian konstikasta heillekin ja venäläisten ylivoima kiistaton. Pimeän turvin irtaannuttiin venäläisistä.

16.1.1940 res.vänrikki Viljo Holopainen pistäytyi Koitajoen yli rintamassa kahden muun suomalaismiehen kanssa tuikkaamassa tuleen Duffan talon koko pihapiirin, elinrakennus oli valmistunut juuri edellisvuonna kuten niin moni muukin talvisodassa palanut ilomantsilaiskoti.

21.1. aamulla vihollinen aloitti voimakkaan tykistötulen pitkin rintamaa, joka erityisen kovana kohdistui Kallioniemen lossin pohjoispuolelle. Vajaan pataljoonan vahvuinen venäläinen taisteluosasto yritti hyökätä Särkän kylään eteläpuolelta. Hyökkäys uusittiin seuraavana päivänä ja vielä 26.1. havaittiin pataljoonan vahvuisen venäläisosaston olevan etenemässä Särkän kylään. Suomalaiset polttivat Särkän kylän, minkä jälkeen savolaispataljoonan rintaman pohjoissivustakin rauhoitui. Venäläiset kaivoivat noin kolmesataa korsua Parissavaaran "Kopai-Gorosin", Korsu-Kaupunkiin, jota mainostettiin vielä 1960-luvulla painetuissa Ilomantsin matkailuesitteissä. Parissavaaran rinteisiin kaivautuivat myöskin poikkeuksellisen vahvan venäläistykistön miehet, jotka lähettelivät srapnellejaan Koidan yli savolaisten niskaan. Savolaispataljoona kaivautui niinkään Kallioniemen hiekkaharjuihin korsuihinsa ja puolusti omaa rintamaansa koko talvisodan ajan.

"Tässä Savon joukko tappeli", mutta joka kynsi ei suinkaan kylmenny. Rauhan tultua suomalaiset löysivät Lehtovaaran ladosta ilmeisesti 7.12. käydyssä taistelussa haavoituneita kuolleita Karujärven komppanian tuusniemäläisen Edvard Turusen ruumiin. Rauhan seurauksena venäläiset joutuivat Hattuvaarantien suunnassa vetäytymään eniten: noin neljäkymmentä kilometriä niin vanhalle kuin uudellekin rajalle. Ei liene liioiteltua arvioida venäläistappiot tässä suunnassa noin puoleksi tuhanneksi kaatuneeksi ja haavoituneita tuli tietenkin sitäkin enemmän. Sotahistorian unohtamalla rintamalla taisteltiin ihan tosissaan.

Erkki A. Sivonen

KONELIIKE
KORJAAMO
AUTOKOULU
PYÖRÄ
JA KONE **NIEMI** K
Y
Ilomantsi 22 822

KESMOTORS
Mantsin Kone
Kalevantie 25,
puh. 21572, 21575

TB ILOMANTSIN
AUTO OY
82900 ILOMANTSI
PUH. 974-21222

K KESOIL ILOMANTSI
Mantsin Motoker
Kalevantie 2, Ilomantsi, puhelin 974 228 77

Ilomantsin Vakuutusyhdistys
82900 Ilomantsi

HYVÄÄ JOULUA
JA ONNELLISTA UUTTA
VUOTTA

Hotelli Ilomantsi
974-22533

ROMUEXPERT

KERÄILYLIKE
KUOSMANEN KY
Kaivoksentie, 82200 Hammasma-
lahti, puh. 973-745 220

INVATAKSIPALVELU
9 H BUSSI ja 6 H AUTO
SAATAVANA KAIKKINA VUO-
ROKAUDEN AIKONA.
ERKKI JA KAARINA HILTU-
NEN, Niittylahti, puh. 871 154
autoon 949-373 511,
949-279 094

Insinööritoimisto
HARINEN
82220 NIITTYLAHTI
Puh. (973) 871 794
871 756

IS
OY
ITÄSÄHKÖ OY
80330 REIJOLA
Puh. (973) 871 641

KITEEN KONE DIESEL KY
Puh. 973-812 4377

KIOSKI TURTIAINEN
Hammasma-
lahti
Hammasma-
lahdentie 14
puh. 741 250
• GRILLI • ELINTARVIKE
• KUKKA
• VIDEOFILMEJÄ

Karjalaan!!!
Keväällä -91 hyvissä ajo-
in alkavat bussimatkamme
suoraan Niiralan kautta.
Lähde muistoja vestä-
mään. Pyydä ryhmätarjouk-
set! Tiedustelut puh. 974-
21789

matka.fikka
82901 ILOMANTSI, PL-1
puh. 974-21 760

ILOMANTSIN OMA
OP-KIINTEISTÖKESKUS
KALEVANTIE 18, 82900 ILO-
MANTSI, 974-231 40

KODINTEKNIIKAN ASIAANTUNTIJA
Puh. 974 - 224 22
Fax. 974 - 224 23
kone mononen
Kalevalantie 18, 82900 ILOMANTSI

Monipuolinen ostospaikka Ilomantsissa
K-RAUTA-MAATALOUS
I. ja T. Laatikainen
82900 Ilomantsi, puh. (974) 211 77

Eversti Jouko Hälvä jatkosodan syistä:

Neuvostoliiton painostus vei Suomen Saksan rinnalle

Suomalaisten vastarinta yllättävään hyökkäykseen ryhtynyttä suurvaltaa vastaan Talvisodassa oli yllättänyt koko maailman. Pieni Suomi, jonka odotettiin kestävän korkeintaan pari viikkoa, oli taistellut lähes neljä kuukautta, lyönyt Puna-armeijan kaksi suurhyökkäystä ja säilyttänyt itsenäisyytensä. Suomi oli joutunut taistelemaan yksin. Rauha oli voitokkaasta taistelusta huolimatta pakko tehdä.

Rauhan ehdot koettiin Suomessa epäoikeudenmukaisiksi. Neuvostoliitto lienee halunnutkin rauhanehdoilla kohentaa sotilaskunniaansa, joka sodan myötä oli pahoin rapistunut. Suomessa rauha koettiin vain väliuraksi ja sen ehdot vain vahvistivat käsitystä Neuvostoliiton tavoitteesta liittää maamme lopulta kokonaan neuvostotasavaltaan itseensä. Rauha ruokki myös revanssihenkeä. Etenkin kotinsa menettäneet yli 400.000 karjalaista muodostivat erittäin merkittävän painostusryhmän, joka ymmärrettävistä syistä oli valmis suuriin uhrauksiin menetettyjen alueiden takaisin saamiseksi.

Sekä talvisota että jatkosota olivat osa toista maailmansotaa. Kumpikin sota käytiin samaan aikaan Euroopassa riehuvan suursodan kanssa. Suomi ei voinut tehdä sen enempää poliittisia kuin sotilaallisiaakaan ratkaisujaan ottamatta huomioon Euroopan tilannetta ja sen aikaisten suurvaltojen tavoitteita.

Perimmäinen syy jatkosotaan oli Neuvostoliiton hyökkäys joka johti talvisotaan. Ilman talvisotaa Suomi ei ilmeisesti olisi liittynyt Saksan rinnalle sotijaksi. Tähän tulokseen ovat päätyneet eräät tutkijat, mm. prof. Jukka Nevakivi.

Suomi oli rauhanteossa menettänyt Karjalan kannaksen, Kuusamon ja Sallan itäosat sekä joutunut vuokraamaan Hankoniemen Neuvostoliitolle.

Rauhansopimus oli raskas, joidenkin mielestä jopa ylivoimainen Suomen kokoiselle valtiolle. Neuvostoliiton vaatimukset eivät kuitenkaan päättyneet sopimukseen. Jo rajankäynnissä tuli lisävaatimuksia. Vedoten sopimuskartassa muka oleviin epäselvyyksiin Neuvostoliitto halusi Enson teollisuuskeskuksen itselleen. Suomen oli suostuttava ja vielä nykyiselläänkin kaakkoisrajallamme on nähtävissä vaatimuksen seurauksena syntynyt mutka muuten melko suorassa rajalinjassa.

Tärkeän teollisuuskeskuksen menettäminen oli sodan ja siirtolaiskysymyksen takia vaikeassa taloudellisessa tilanteessa olevalle maallemme raskas. Ongelmaa lisäsivät muut vaatimukset. Suomen oli palautettava tehtaista vietyjä koneita ja Karjalasta siirrettiä vääntäjiä kuljetusvälineitä, mm. 75 veturia ja 2.000 rautatievaunua.

Tämä kaikki jouduttiin tekemään tilanteessa, jossa ulkomaankauppamme oli lähes täysin riippuvainen Ruotsin läpi ja Göteborgista edelleen merelle johtavista yhteyksistä. Tanskan salmet oli suljettu suursotaan liittyen ja huomattava osa maamme kauppalavastostakin oli jäänyt salmien taakse. Suomalaisten saavuttua sodan jälkeen 14.4. Petsamoon voitiin osa kuljetuksista ohjata tätä kautta, joskin näitäkin kuljetuksia vaikeuttivat pitkät tieyhteydet ja kuljetuskaluston puute. Lisäksi on mainittava että Saksa jättäytyi Yhdysvalloista maahamme matkalla olleet sotatarviketoimitukset Norjan satamiin aloitettuaan maan valloituksen huhtikuussa 1940.

Suomen pyrkimys valtioliittoon torjuttuun

Suomi joutui taistelemaan talvisodassa yksin. Ennen sotaa tehdyt yritykset yhteistoiminnasta Ruotsin kanssa

eivät johtaneet myönteiseen lopputulokseen. Talvisodan puhjetessa Ruotsi perääntyi.

Ajatus yhteistyöstä ei kuitenkaan kuollut. Talvisodan päättyessä julkistettiin ajatus pohjoismaisesta valtioliitosta. Tämän 13.3.1940 esitetyn suunnitelman mukaan Norja, Tanska, Ruotsi ja Suomi olisivat muodostaneet valtioliiton, jossa ulkopoliittika ja maanpuolustus olisivat olleet yhteisiä toimialoja. Tällaisen liiton arveltiin olevan myös suurvaltojen etujen mukainen, turvasihan se Saksan pohjoisen sivustan ja Neuvostoliiton yhteydet Leninigradiin Murmansiin.

Suomen kannalta liitto olisi ollut monella tavalla edullinen. Neuvostoliiton suunnalta koettu uhka olisi pienentynyt oleellisesti ja samalla olisi taattu yhteydet Pohjanlahden yli Ruotsiin sekä edelleen Ruotsin ja Norjan kautta länsimaihin.

Huolimatta siitä että sopimustekstissä oli huomioitu myös Neuvostoliiton näkökanta kieltämällä 3. artiklassa Suomea liittymästä Neuvostoliiton vastaiseen liittoon, ei ulkoministeri Molotov hyväksynyt ajatusta. Jo 28.3. hän ilmoitti maansa vastustavan kannan.

Suursodan nopea kehitys vei pian pohjan suunnitellulta laaja-alaiselta liitolta. Saksan 9.4. alkanut hyökkäys Tanskaan ja Norjaan rajasi nämä maat pois yhteistyöstä.

Pitkin vuotta 1940 yhteistyökustelut epävirallisella tasolla kuitenkin jatkuivat Ruotsin ja Suomen välillä. Virallinen Ruotsi ei kuitenkaan ollut enää kovin innostunut asiasta. Suomen joutuessa ulkopoliittisesti tavallista tiukemmalle Neuvostoliiton kanssa elokuussa, Ruotsin ulkoministeri Gynther kiirehti ilmoittamaan, ettei Ruotsi mahdollisen sodan syytessä voisi auttaa edes siinä määrin kuin talvisodan aikana.

Kaikki eivät kuitenkaan tuolloin olleet Ruotsissa samaa mieltä. Kymmenen päivää ulkoministerin kannanoton jälkeen, 19.8., ruotsalaispoliitikoista muodostunut Decemviri-ryhmä julkisti Tukholmassa muistion, jossa ehdotettiin Ruotsin ja Suomen välistä valtioliittoa. Ehdotuksesta keskusteltiin laajalti kolmen kuukautta ja lopulta varsinaisten neuvottelujen alkaminen jätettiin riippuvaksi suurvaltojen kannanotoista. Ulkoministeri Gynther tiedusteli 18.10. Suomen hallituksen kantaa ehdotukseen ja sai vastauksen, jonka mukaan Suomi oli valmis pyrkimään yhteiseen ulko- ja puolustuspolitiikkaan.

Neuvostoliitto, jonka laajentumistavoitteita Suomen suuntaan valtioliittoaikana vaikeutti, ei jättänyt sivustakatsojaksi. Tukholmassa toimiva suurlähettiläs, rouva Kollontay varoitti Ruotsia 15.11. ajatuksesta ja Ruotsi oli valmis heti perääntymään. Ulkoministeri Molotov varmensi maansa kannan ilmoittamalla 6.12. mahdollisen valtioliiton mitätöivän Moskovan rauhansopimuksen.

Saksa, joka oli jo kesällä 1940 aloittanut Neuvostoliiton tapahtuvan hyökkäyksen valmistelut, ei myöskään hyväksynyt ajatusta. Hitler uhkasi 19.12. lopettaa Saksan tuen Suomelle jos valtioliitto solmitaan. Suomi, joka oli sotatapahtumien kehittymisen myötä joutunut yhä eristetyimmäksi, luopui tällöin suunnitelmasta. Huolimatta Neuvostoliiton kielteisestä kannasta maamme olisi ollut valmis valtioliittoon jos vain Saksa olisi hyväksynyt ajatuksen.

Valtioliittoaikojen kaatuessa suurvaltojen ja myös Ruotsin vastustukseen maamme menetti viimeisen mahdollisuuden jättää sodan ulkopuolelle. Oma valtiojohtomme oli määrätietoisesti pyrkinyt käyttä-

mään tätäkin mahdollisuutta hyväksyäkseen, mutta joutui nyt luopumaan siitä syistä, jotka eivät riippuneet Suomesta.

Tilanteen alkaessa näyttää uhkaavalle Neuvostoliitto perui kielteisen kantansa 23.4.1941, jolloin Saksa oli valloittanut Jugoslavian ja Kreikan. Tämä ei kuitenkaan enää muuttanut suhtautumista ajatukseen sen enempää Suomessa kuin Ruotsissakaan.

Nälkä lähentää suomalaisia Saksaan

Suomi on maailman pohjoisin maatalousmaa. Maamme sijaitsee kokonaisuudessaan 60 leveysasteen pohjoispuolella. Näin korkealla pohjoisessa asuu maapallolla vain noin 10 miljoonaa ihmistä. Niistä puolet on suomalaisia. Peltoviljelyä harjoitetaan tämän saman 60 leveysasteen pohjoispuolella noin kolmella miljoonalla hehtaarella. Tästä peltoalasta 80 prosenttia on Suomessa.

Suomalaiset maanviljelijät onnistuivat vaikeista luonnonolosuhteista huolimatta saavuttamaan ennen talvisotaa noin 90 prosentin omavaraisuustasoa viljan osalta. Saavutus oli tosin suurelta osin seurausta tehokkaista lannoitteista, jotka olivat ulkomaista tuontivaraa. Talvisodan jälkeen solmitussa Moskovan rauhassa Suomi menetti 12 prosenttia maa-alastaan. Menetetty alue oli maamme elinvoimaisimpia ja tuottavampia.

Edellä olevan perusteella on ymmärrettävää, että leipä- ja rehuvilja-omavaraisuutemme heikkeni merkittävästi kun verrataan kesän 1940 tuotantoa kesän 1938 tuotantoon. Leipäviljan omavaraisuusaste oli talvisodan jälkeen vain 60—65 prosenttia. Satomäärä oli laskenut 20 prosenttia ennen sotaa vallinneesta tilanteesta.

Tilanteen teki erityisen vaaralliseksi Euroopassa riehuva suursota. Viljaa ei yksinkertaisesti ollut kovinkaan monesta maasta saatavissa, ja lisäksi maamme meryhteydet olivat Itämeren lukuunottamatta käytännöllisesti katsoen katkenneet. Tanskan salmet oli suljettu ja Petsamon sataman käyttö riippui täysin Norjaa hallitsevien saksalaisten myönteisyydestä. Saksa tuskin olisi hyväksynyt kaupankäyntiä heidän kanssaan sodassa olevien länsivaltojen kanssa.

Viljakauppa Neuvostoliiton kanssa ei ollut mahdollista. Neuvostoliitto ei halunnut eikä kyennyt myymään viljaa Suomelle. Toisaalta suomalaiset eivät halunneet ja uskaltaneet asettaa riippuvaisiksi neuvostoviljasta tilanteesta, jossa Neuvostoliitto kaikin keinoin pyrki saamaan maamme liitettyksi itseensä. Talvisota oli tuoreessa muistissa ja Stalinin Hitlerin kanssa solmittu etupiirisopimus yhä voimassa. Sotilaspoliittisesti Suomi nautti vain lyhyestä hengähdystausta.

Valtiojohto on velvollinen ennen kaikkea huolehtimaan kansalaistensa elinmahdollisuuksista. Vallitsevassa tilanteessa ainoa mahdollisuus oli turvautua Saksan apuun. Suomi ja Saksa allekirjoittivat kauppaopimuksen 29.6.1940. Sopimus oli Suomen kannalta välttämättömyys vaikka se samalla merkitsikin lisääntyvää riippuvuutta.

Kuin muistutuksena etupiirijaoon merkityksestä Neuvostoliitto miehitti samana päivänä Romanian Bessarabian ja Pohjois-Bukovinan.

Baltian kohtalo heijasti

Vaatiessaan tukikohtia Virosta, Latviasta ja Liettua 1939 Neuvostoliitto oli korostanut ystävällistä ja rauhanomaista rinnakkaisloajutusta, johon oleellisenä kuului toisen osapuolen

sisäisiin asioihin puuttumattomuus. Toisin kuitenkin kävi.

Baltian maihin sijoitettujen neuvostojoukkojen suuri määrä antoi Neuvostoliitolle sotilaallisesti ylivoimaisen aseman. Miehitysjoukot olivat kaikissa kolmessa Baltian maassa valmiiksi ryhmitettyinä vaikeita maita muodollisesti oltukaan miehitetty.

Jokaisessa maassa on aina pieniä henkilöstöryhmiä, jotka oman edun takia ovat valmiit myymään isänmaansa suurvallalle. Myös Virosta, Latviasta ja Liettua löytyi kommunisteja. Tukemalla näitä pienryhmiä ja samalla vääntämällä kommunismin vastustajia ulkopoliittisesti epäluotettaviksi neuvostovastaisiksi piireiksi Neuvostoliitto saavutti talven aikana merkittävän sananvallan Baltian maiden sisäisissä asioissa. Jo keuhällä 1940 katsottiin tilanteen kypsyneen siinä määrin, että vallanvaihdos oli mahdollinen. Huhtikuun puolessa välin Neuvostoliitto vaati Viron, Latvian ja Liettuan hallitusten vaihtamista.

Baltian maat jäivät jälleen ilman tukea. Saksa piti kiinni etupiirisopimuksesta Neuvostoliiton kanssa eikä puuttunut Baltian tapahtumiin. Länsivalloilla ei sodan pyörteissä ollut edes mahdollisuutta vaikuttaa tilanteeseen, ja tuskin olisi ollut haluaakaan muodostaa Neuvostoliitto jo tuolloin huomattavan tasapainotekijän Saksaa ajatellen.

Kaikki Baltian maat vaihtoivat hallitusta ja pysyivät mahdollisuutta päästä mukaan neuvostokansojen perheeseen. Viro, Latvia ja Liettua muuttivat neuvostotasavalloiksi 21.7.1940. Virossa järjestettiin ennen tätä vaalit, joissa kommunistit saivat 93 prosenttia äänistä. Kuten nytemmin on käynyt ilmi, alkoivat toisinaisjättelevien vaikuttajien siirrot Baltian maista Neuvostoliittoon välittömästi vallan vaihduttua. Tapahtumat aiheuttivat tietysti Suomessa suurta huolta. Samalla talvisodan merkitys ja lopputuloksen voitollisuus tulivat jokaiselle havainnollisesti esille.

Suomikaan ei välttynyt neuvostosevoimien toiminnalta. Neuvostoliiton hävittäjät ampuivat 14.6.1940 alas suomalaisen matkustajalentokone Kalevan. Sukellusvene pöimi koneessa olleen postin. Neuvostoliitto luonnollisesti kielsi syyllisyytensä, mutta näytöt olivat varmat koska välikohtaus tapahtui varsin lähellä Suomelle kuuluvaa Harmajan saarta. Nytemmin syyllisyyttä ei enää kiistettä.

Osana etupiiripolitiikkaansa Neuvostoliitto pyrki määrätietoisesti eristämään maamme. Lisävaatimuksena rauhansopimukseen esitettiin 27.6.1940 vaatimus Ahvenanmaan saarten demilitarisoinnista. Suomen oli määrä purkaa linnoitteet ja miinoitteet sekä siirtää joukkonsa pois saarilta loka—joulukuun aikana. Neuvostoliiton tuli saada perustaa konsulaatti Ahvenanmaalle valvomaan demilitarisointia.

Esitetyt vaatimukset vaaransivat pahoin yhteytemme Ruotsiin ja sitä kautta edelleen länteen. Ajankohta huomioonottaen vaatimukset onkin nähtävä osana Neuvostoliiton etupiiripolitiikkaa ja Baltian tapahtumia. Voidaan olla varmoja etteivät vaatimukset olisi pysähtyneet Ahvenanmaan jos Neuvostoliitto olisi saanut vapaat kädet.

Suomi tajusi hyvin vaarallisen tilanteen eikä suinkaan ollut ilman muuta valmis toteuttamaan esitettyjä vaatimuksia. Vasta monien mutkien jälkeen 27.10.1940 allekirjoitettiin Neuvostoliiton vaatima sopimus. Saavutettu ajankohtainen ratkaisu onkin tällä hetkellä Suomen sisäisiä asioita. Jos kyseessä olisi ollut kansan riveistä nouseva spontaani

Myös Neuvostoliitossa aavistettiin suurpoliittisen tilanteen muutos. Ulkoministeri Molotov matkusti Berliiniin jo marraskuussa 1940, siis vajaa kuukausi Ahvenanmaa -sopimuksen jälkeen tiedustelemaan etupiirisopimuksen voimassaoloa. Neuvostoliitto halusi vapaita käsiä Suomen suhteen. Molotov ilmoitti Neuvostoliiton pyrkivän ratkaisemaan Suomen kysymyksen samoin kuin Bessarabian ja muut rajamaat. Asiallisesti ottaen Neuvostoliitto siis pyysi Saksan suostumusta aikomukselleen miehittää Suomi ja liittää se itseensä. Hitler ilmoitti etupiirisopimuksen olevan voimassa, mutta Saksan suhtautuvan kielteisesti sotatoimiin Itämeren piirissä.

Viivytelynsä ansiosta Suomi oli säästynyt Baltian maiden kohtalolta.

Neuvostoliitto sekaantuu Suomen sisäisiin asioihin

Vallanvaihdos Baltian maissa oli toteutettu käyttäen apuna paikallisia kommunistisia puolueita ja erilaisia peitejärjestöjä. Rauhanaatteen nimissä oli vastustettu näiden maiden demokraattisesti valittuja hallituksia ja syytetty niitä sotaisiksi sekä Saksan militarismia suosiviksi. Valtioiden sisällä oli lietsottu keskinäistä kateutta korostaen taloudellista eriarvoisuutta. Samalla Neuvostoliitto esitettiin tasa-arvoysteokuntana, jossa kaikista eriarvoisuudesta oli päästy eroon. Poliittista leimaa kirvestä oli Baltian maissa käytetty ahkerasti. Jokainen, joka epäili julkisesti kommunistien tai neuvostoliittolaisten miehittäjien demokraattisuutta ja lupullisia tavoitteita, sai nopeasti ymmärtää olevansa ulkopoliittisesti epäluotettava ja sen takia sopimaton valtiollisiin luottamustehtäviin. Varsinkin Baltian maihin perustetut Neuvostoliiton ystävyyssseurat katsoivat tehtäväkseen toimia asiantuntijoina kansakäytännön asioissa ja osoittaa ystävyyden kannalta epäluotettavien poliitikot näissä maissa. Sekä kommunistiset puolueet että lähinnä samoista henkilöistä koostuneet ystävyyssseurat järjestivät mielellään mielenosoituksia ja mellakoita oman asiansa puolesta. Myös Suomessa pyrkiin käyttämään samoja menetelmiä. Suomen ja Neuvostoliiton ystävyyssseura perustettiin 22.5.1940 ja se ryhtyi nopeasti pönteveään toimintaan.

Kesän alussa aloitettiin voimakas kampanja kansanhuoltoministeri Tannerin vastaan. Sosialidemokraattina hän edusti kommunistien kannalta vaarallista joukkoa, samasta äänestäjä ja kannattajakunnasta riippuvaista poliitikkona. Tanner oli lisäksi pasifismin kannattaja ja huolimatta osoittautunut isänmaalliseksi ja suorasekkiseksi suomalaiseksi.

Toiminta Suomessa kiihtyi kesän lopulla kun oli jo käynyt selväksi, että ilman vahvaa painostusta maamme ei olisi valmis vallanvaihdokseen. Neuvostoliitto katsoi ajan olevan kypsä suoraan puuttumiseen Suomen sisäisiin asioihin ja vaati 24.7.1940 kansanhuoltoministeri Tannerin eroa hallituksesta.

Muutamaa päivää Tanneria koskevan erovaatimuksen jälkeen pyrittiin muillakin keinoin luomaan vallankumouksellinen tilanne. Lähinnä Suomi-Neuvostoliitto -seuran aktivistien toimesta järjestettiin toistuvia mielenosoituksia ja mellakoita Helsingin ja Turun seuduilla. Nämä lähes päivittäin toistuvat mielenosoitukset alkoivat 29.7. ja jatkuivat aina 16.8. asti. Toiminnan keskittyminen vain kahden kaupungin ympäristöön osoittaa toisaalta järjestäjien nauttivan kannatusta kapeuden ja toisaalta toiminnan organisoidun luonteen. Jos kyseessä olisi ollut kansan riveistä nouseva spontaani

toiminta kansanviiholliseksi tunnettuja johtavia poliitikkoja vastaan, kuten järjestäjien taholta väitettiin, olisi mielenosoituksia ollut laajemmaltakin.

Elokuussa toiminta kiihtyi. Siihen liittyi samalla pelko Neuvostoliiton sotilaallisista toimista. Viroista saatiin tietoja neuvostojoukkojen siirroista Karjalaan ja samaan aikaan Saksa siirsi pois Suomen satamissa olevaa kauppalavastoaan. Ruotsikin antoi ymmärtää odottavansa aseellisen yhteydenoton alkamista ja halusi pysytellä erillään Suomen tapahtumista. Tilanne muodostui niin uhkaavaksi, että Mannerheim vaati 8.8. osittaista liikekannallepanoa.

Neuvostoliiton ulkoministeri Molotov ilmaisi maansa voimakkaan vastalauseen Suomen hallituksen toimenpiteiden johdosta, mutta se ei muuttanut omaksuttua toimintalinjaa. Seuran lehdet lakkautettiin 3.10. ja lopulta 23.12. raastuvanoikeuden päätöksellä lakkautettiin koko seura. Lakkauttamishetkellä Suomi—Neuvostoliitto -seura ilmoitti jäsenmääräkseen 35.000. Raastuvanoikeuden päätöksen perusteella todettiin seuran toiminnan vaikeuttavan Suomen ja Neuvostoliiton välisiä suhteita. Suomen hallituksen tiukan ja oikeutetun toiminnan taustalla olivat Baltian tapahtumat.

Puttumalla avoimen röhkeästi maamme sisäisiin tapahtumiin ja jopa pakottamalla ministerin eroamaan Neuvostoliitto oli suomalaisten silmissä osoittanut selkeästi tarkoituksensa. Kun tapahtumat lisäksi ajoittuivat Baltian vallanvaihdoksen kanssa samaan aikaan, oli toiminta omiaan lisäämään pelkoa maassamme. Nekin, jotka olivat uskoneet Moskovan rauhan tyydyttävän Neuvostoliiton laajentumishalua, ymmärsivät olleensa väärässä. Alkoi yhä enemmän vaikuttaa siltä, että vain Saksa olisi riittävän vahva estämään Neuvostoliittoa valloittamasta ajanmittaan maatamme.

Petsamon nikkeli Neuvostoliiton tavoitteena

Moskovan rauhassa Petsamon Kolsjoen nikkeliä ovat jääneet Suomelle. Maamme kannalta nämä muodostivat ainoan taloudellisen välttökortin suursodan keskellä. Metalliteollisuutemme oli heikosti kehittynyt ja leipäviljasta oli itsellämmekin pulaa.

Petsamon nikkeli oli Saksalle merkityksellinen. Vaikka Saksa olikin aloittanut sodan kuvitellen pääsevänsä pian rauhaan ja ilman varsinaista teollisuuden liikekannallepanoa tarvittiin kuitenkin terästä yhä kasvavia määriä.

Neuvostoliitto ymmärsi nikkelin merkityksen Saksan sodankäynnille. Vaikka maa itse ei omien varantojensa lisäksi tarvinnut tätä valkeaa metallia, esitettiin 23.7. vaatimus Petsamon nikkelin haltuun saannista. Neuvostoliiton tavoitteena oli estää nikkelin joutumisen Saksan haltuun.

Osin Neuvostoliiton painostuksen seurauksena Suomi oli neuvotellut kaupan lisäämisestä Saksan kanssa. Samana päivänä, jona Neuvostoliitto esitti oman vaatimuksensa, solmi maamme Petsamon nikkeliä koskevan sopimuksen Saksan kanssa. Sopimuksen mukaan sitoudumme myymään 60 prosenttia kaivosten tuotosta.

Neuvostoliiton vaatimus aiheutti pitkälliset ja vaikeat neuvottelut. Suomi ei ollut halukas luopumaan nikkelistä, joka jo leipäviljan saantia silmällä pitäen oli tärkeä. Toisaalta haluttiin säilyttää edes jonkinlaiset suhteet Neuvostoliittoon viimeainitun jatkuvasta painostuksesta huolimatta.

Neuvottelut eivät johtaneet vuoden 1940 aikana tulokseen. Jossain vaiheessa esitettiin tosin ajatus myöntymi-

sestä siten, että Saksalle luvattu osuus olisi jätetty riippuvaksi Neuvostoliitosta ja kaivosoikeudet omaavista englantilaisista. Tämäkään ehdotus ei kuitenkaan toteutunut.

Saksan ja Neuvostoliiton yhteisön alkaessa näyttää yhä todennäköisemmältä viimeainittu pyrki entistäkin pontevammin päämääräänsä. Tammikuun 14. 1941 Neuvostoliitto vaati ratkaisua Kolosjoen kaivosten kohtalosta. Vaatimukseen liittyen aloitettiin voimakas propagandakampanja. Neuvostoliitto katkaisi kauppasuhteet maamme kanssa, neuvostojoukot liikehtivät näyttävästi maamme rajoilla ja lisäksi Suomessa ollut suurlähettiläs kutsuttiin kotiin.

Suomessa tilanne ymmärrettiin hyvin uhkaavasti huolimatta siitä, että jo vuoden 1940 lopulla oli käytettävissä selviä merkkejä Saksan sotilaallisesta kiinnostuksesta yhteistoimintaan suomalaisten kanssa. Mannerheim esitti osittaisia liikekannallepanoa neuvostojoukkojen yllätyshyökkäyksen varalta. Sotilasjohtomme vastusti jyrkästi Petsamon luovuttamista perustellen kantaansa uhallu, että Pohjois-Suomi joutuisi helposti suurvaltojen taistelutavaksi. Mannerheim ja puolustusministeri Walden jopa uhkasivat erota tehtävästään jos Petsamo luovutettaisiin.

Poliittinen johtomme ilmoitti Suomen olevan valmis yhteistyöhön neuvostojohdon kanssa nikkelikaivoksia koskien mutta kieltäytyi luovuttamista niistä Neuvostoliitolle. Neuvottelut lukiutuivat tähän kannanottoon.

Aika oli ajanut neuvostovaatimukseen ohi. Jos se olisi esitetty jo keväällä 1940, se olisi saattanut johtaa toisenlaiseen lopputulokseen. Tosin maamme tuolloin olisi joutunut elintarviketuontonsa ja sotatarviketuontonsa osalta erittäin vaikeaan, lähes epätoivoiseen tilanteeseen. Tapahtumat ja varsinkin Neuvostoliiton avoin painostus ja uhkailu lähensivät maatamme Saksaan. Neuvostoliitto muutti taktiikkaansa vasta huhtikuussa 1941, jolloin Helsinkiin lähetettiin uusi suurlähettiläs ja Suomelle annettiin liennytyksikauden osoituksena jopa erä viljaa. Tämä muutos tuli kuitenkin auttamattoman myöhään. Maamme oli jo joutunut riippuvaiseksi Saksasta ja menettänyt luottamuksensa Neuvostoliiton tavoitteiden pyyteettömyyteen.

Kauttakulkuvaatimukset Suomen alueella

Neuvostoliiton suhtautuminen vihamielisesti maamme ja pyrkiessä kaikkiin tavoin vaikuttamaan poliittisen johtomme rakenteeseen sekä sen tekemisiin päätöksien koettiin Hangon vuokra-alueen olemassaolo maassamme suoranaisena sotilaallisena uhkatekijänä. Yleisesti oltiin sitä mieltä, että lähellä pääkaupunkia sijaitseva vahva sotilastukikohta mahdollisti yllätyshyökkäyksen. Tällaisen hyökkäyksen torjuntamahdollisuuksia pidettiin heikkoina.

Sotilaallisiin tukikohtiin perustuva painostus, jota Neuvostoliitto Baltian maissa harjoitti, todisti suomalaisten pelon oikeutetuksi. Näissä maissa painostus johti lopulta sotilasmiehityksen kaltaiseen tilanteeseen ja maiden liittämiseen neuvostovaltioiden suureen perheeseen. Suomessa ymmärrettiin, ettei liittäminen olisi ollut mahdollista ilman sotilastukikohtia.

Uhka maamme demokraattisesti

valittua poliittista johtoa vastaan kasvoi entisestään 8.7.1940, kun Neuvostoliitto vaati oikeutta kauttakulkuun rautateitse Hangon vuokra-alueelle. Vaatimus oli täysin uusi eikä perustunut millään lailla vastikään solmittuun Moskovan rauhansopimukseen.

Suomella ei ollut mahdollisuuksia tarkastaa liikkeellä olevia kuljetuksia. Sotilaattien piirissä kiinnitettiin huomiota siihen, että kauttakulku antoi Neuvostoliitolle mahdollisuuden yllätyshyökkäystä varten keskittää suurehkojakin joukkoja pääkaupungista pohjoiseen johtaville yhteyksille.

Myös poliitikkojen osalta sopimus miellettiin vaaralliseksi. Jopa perinteisesti voimakkaasti myöntyvyysspoliittinen kannalla oleva Paasikivi totesi, että Saksasta on pakko luoda turvallisuuspoliittinen vastapaino Neuvostoliitolle.

Suomessa kyllä ymmärrettiin Neuvostoliiton vaatimuksen kytkeytyvän Ruotsin ja Saksan 8.7.1940 solmittaan kauttakulkusopimukseen. Saksan toiminnan lisääntyessä Neuvostoliitto halusi varmistaa oman etupiirinsä. Tämän tosiasian ymmärtäminen ei kuitenkaan vähentänyt maamme kohdistuvaa uhkaa. Pikemminkin tilanteen katsottiin vaikeuttavan asemaamme.

Maamme turvallisuuspoliittinen tilanne helpottui vasta yli kuukauden kestäneiden, neuvostovaatimusta koskevien neuvottelujen jälkeen 19.8. kun Saksa esitti omien joukkojensa kauttakulua Suomen läpi. Suostamalla kumpaankin kauttakulkuun oli mahdollisuus luoda tasapainotilanne, jossa turvallisuutemme ei ollut kovin pahoin uhattuna.

Neuvostoliiton kanssa allekirjoitettiin kauttakulkusopimus 6.9.1940 ja Saksan kanssa 22.9.1940. Asiallisesti Suomi oli jo elokuussa ilmoittanut suostuvansa saksalaisehdotukseen.

Suomen ja Ruotsin turvallisuuspoliittinen asema oli hyvin erilainen kauttakulkuasiassa. Ruotsia painosti ainoastaan Saksa, Suomea sitä vastoin sekä Saksa että Neuvostoliitto. Suostuessaan kauttakulkuun Ruotsi antoi periksi Saksalle. Suomen ratkaisun perusteena puolestaan oli tarve välttää neuvostouhka. Suomen ratkaisu sisälsi ajatuksen tasapainotilanteesta, joten sitä voidaan perustellusti pitää luultavampana kuin Ruotsin ratkaisua. Neuvostouhka aiheutti kuitenkin myös sen, että Suomi ei voinut jatkossakaan ottaa jyrkkää kantaa Saksaa kohtaan. Ruotsi sitä vastoin saattoi menettellä näin ilman kolmannen osapuolen aiheuttamaa uhkaa. Niinpä Saksan esittäessä Ruotsille lisävaatimuksia maaliskuussa 1941 Ruotsi kieltäytyi ja suoritti liikenallepanon tukeksen kantaansa.

Suomi lähentyy vastahakoisesti Saksaa

Talvisodan päättyessä Suomen suhteet Saksaan olivat huonommat kuin koskaan aiemmin. Maamme taistellessa olemassaolostaan Saksa ei ollut antanut edes myötätuntoa, puhumattakaan poliittisesta tai sotilaallisesta tuesta. Suomessa oivallettiin Saksan myyneen maamme Baltian maiden ohella Neuvostoliitolle. Tämän takia aiemmin saksalaisiin vapausodan perusteella myönteisestikin suhtautuneet olivat muuttaneet käsitystään. Saksaan ei luotettu.

Hyökkäys Neuvostoliittoon oli kuitenkin hyvin todennäköisesti Saksan

lopullisena tavoitteena myös Suomesta arvioiden, olihan Hitler Mein Kampf -teoksessaan asettanut kommunisminvastaisen taistelun omaksi päämääräkseen.

Talvisodan päättyessä kaikkien hämmästykseksi Suomen torjuntavoittoa, alettiin Berliinissä arvioida uudelleen maamme asemaa. Alkoi näyttää siltä, että maallamme saattaisi olla muutakin arvoa Saksalle kuin vain kauppatavarana Neuvostoliiton suuntaan. Saksan oli kuitenkin sekä Suomen yleisen mielipiteen, että yhä voimassa olevan etupiiriosituksen takia edettävä varovasti.

Ulkoministeri von Ribbentrop lähetti luotettunsa L. Weissauerin heinäkuussa 1940 Suomeen selvittämään Suomen asennetta. Weissauer tapasi sekä Rydin että Mannerheimin ja tuli vakuuttuneeksi Suomen päättävyydestä taistella, jos Neuvostoliitto hyökkäisi. Hänelle ilmoitettiin maamme kykenevän taistelemaan ehkä kolmen kuukauden ajan. Mannerheim ehdotti, että Saksa myisi aseita maallemme Ruotsin kautta.

Sekä Rydi että Mannerheim olivat voimakkaasti englantilaismielisiä ja suhtautuivat torjuvasti Saksan harjoittamaan politiikkaan. Maamme tarvitsi kuitenkin kipeästi sotatarvikkeita. Niiden hankkiminen oli äärimmäisen vaikeaa sodan riehuessa Euroopassa. Jokin aseita valmistava maa tarvitsi aseensa itse, ja vaikka myyjä olisi jostain löytenytkin, oli ongelmana aseiden kuljetus Suomeen. Saksa oli huhtikuussa miehittänyt Tanskan ja Norjan, joten kaikki kuljetukset lännestä maahamme riippuivat saksalaisten myöntämismielisyydestä.

Nytemmin tiedetään Hitlerin tehneen periaatepäätöksen hyökkäyksestä Neuvostoliittoon 31.7.1940 ja päätyneen varsin pian tämän jälkeen ajatukseseen, että Suomen joutuminen Neuvostoliiton haltuun vaikeuttaisi pahoin operaatioita. Niinpä Suomen auttamista alettiin pitää suotavana. Valtakunnanmarsalkka Göringin ensimmäisen maailmansodan aikainen lentäjätoveri, everstiluutnantti Joseph Veltjens saapui Helsinkiin 17.8. tehtävään tiedustella mahdollisuuksia saksalaisten kauttakulkuun. Hänet oli myös valtuutettu ilmoittamaan, että Saksa saattaisi vastapalvelukseksi myydä aseita Suomelle.

Neuvostoliitto aloitti elokuussa voimakkaan panostusvaiheen Suomea vastaan. Tämä aiheutti suomalaisten mielipiteiden kääntymisen myönteisemmäksi Saksalle, joka nähtiin ainoana mahdollisena tukijanamme. Painostus jatkui pitkän syksyä.

Hitler, joka luonnollisesti seurasi tarkoin Suomen ja Neuvostoliiton välisen suhteiden kehittymistä, teki lopulta 5.12.1940 päätöksen liittää Suomi osaksi idän sotaretkiään. Paria viikkoa myöhemmin Saksa tiedusteli maamme liikekannallepanonopeutta kaakoisrajalle. Pääesikunta teki tästä luonnollisesti omat johtopäätöksensä ja aloitti eräänä vaihtoehtosuunnitelmana mieltä hyökkäysmahdollisuutta itään. Saksa sai vastauksen liikekannallepanomahdollisuuksistamme tammikuun lopulla 1941.

Saksa halusi kouriintuntuvan esimerkin maamme myönteisyydestä yhteistyöhön. Suomen hallitus suostuikin 12.3.1941 siihen, että suomalaisia nuoria miehiä värvätään SS-joukkoihin. Toukokuun loppuun mennessä 1.200

miestä oli värvätty.

Maassamme katsottiin tarpeelliseksi ja välttämättömäksi yhteistyö saksalaisten kanssa. Heidän vaatimuksiensa torjuminen olisi johtanut maamme joutumiseen Neuvostoliiton ja Saksan välisessä tulevassa sodassa suurvaltojen taistelutavaksi. Suomessa tiedettiin Saksan suunnittelevan hyökkäystä maamme pohjoisosien kautta Kanta-lahteen.

Suomalainen sotilasvaltuuskunta, jota johti kenraaliluutnantti Heinrichs, sai 25.5.1941 selvityksen saksalaisten hyökkäyssuunnitelmasta. Valtuuskunta puolestaan ilmoitti Suomen toivovan Saksalta aihetta liikekannallepanoon, jotta Neuvostoliitto ei saisi syytä estää tai häiritä sitä esimerkiksi ilmavoimillaan. Samalla valtuuskunta ilmoitti, että suomalaiset eivät ylittäisi rajaa muuten kuin hyökkäyksen kohteeksi joutuessaan.

Suomi oli asiallisesti liittynyt Saksan kansassotijaksi, joskin varsinaisen aseellisen toiminnan osalta oli esitetty varaus. Saksalaisjoukot saapuivat Norjasta Suomeen 7.6.1941.

Sotilaallinen suorituskykymme kehittyi

Suomen puolustusvoimat olivat talvisodassa osoittaneet iskukykyänsä. Alivoimaisina ja vajaasti varustettuina ne olivat torjuneet suurvaltahyökkäjäjoukot. Talvisota oli kuitenkin samalla osoittaneet, että ilman sotavarustuksen voimakasta täydentämistä Suomi ei pysty kovinkaan pitkään taisteluun Neuvostoliiton tapaan, lähes rajattomien voimien varustettua hyökkääjää vastaan. Suurimmat puutteet olivat raskaassa aseistuksessa. Ennen talvisotaa saavutetut säästöt puolustusbudjetissa oli jouduttu sodassa maksamaan miesten verellä.

Neuvostoliiton antaessa kaikilla toimenpiteillä ymmärtää, että Suomen haltuunotto oli välirauhasta huolimatta edelleen tavoitteena, tuli maamme poliittisen johdon luonnolliseksi tavoitteeksi sotilaallisen suorituskykymme nopea kehittäminen. Käynnissä olevan maailmansodan ja maamme maantieteellisen sijainnin takia tavoitteen saavuttaminen materiaallisen valmiuden osalta riittävän nopeasti vaikutti lähes mahdottomalta.

Koulutusta pystyttiin helpommin tehostamaan. Sodan ajan kokemusten perusteella katsottiin tarpeelliseksi pidentää palvelusaikaa varusmiehenä kahdeksi vuodeksi. Palvelukseen määrättiin vuotta nuorempina kuin ennen eli 20-vuotiaana ja miehistön sekä alipäällystön reservissä oloaika jatkettiin viidellä vuodella, joten he säilyivät reservissä 45 ikävuoteen. Kertausharjoituksia lisäämällä pyrittiin kohottamaan koulutustasoa. Kesäkuuhun 1941 mennessä oli kertausharjoitettu 40.000 reserviläistä, vaikka harjoitukset saatiinkin käynnistettyä vasta vuoden alussa.

Suomenlahdelta Kivijärven kautta ja Saimaan vesistöön tukeutuen pohjoiseen aina Kuhmoon ulottuvan Salpaasevan linnoitustyöt käynnistyivät keuhällä 1940. Näitä työt, josta maksetut palkat olivat hyvin kilpailukykyisiä, sekä asehankinnat ja puolustusvoimien suuri vahvuus rasittivat luonnollisesti valtiontaloutta. Puolustusmenot olivat vuonna 1940, joka tosin oli vielä osin sata vuotta, noin 45 prosenttia valtion kokonaismenoista.

Materiaalihankinnatkin saatiin lopulta käyntiin. Kesällä 1940 ostettiin USA:sta 232 kenttätykkiä. Saksan kanssa saatiin aikaan sopimus, jonka mukaan maa toimitti 1.10.1940 alkaen sotamateriaalia Suomelle. Suurin osa Saksan myymästä kalustusta oli sotasäälismateriaalia, joukossa muun muassa tykistöä ja panssaritorjunta-aseistusta.

Materiaalitalanteen parantuessa voitiin kehittää myös sodan ajan yhtymien kokoonpanoa. Divisioonien tulivoiman lisäämiseksi niiden kokoonpano kehitettiin siten, että tähän perusyhtymäämme kuului kesällä 1941 neljä panssaritorjuntatykkikomppaniaa ja kolme raskasta kranaatinheitinkomppaniaa. Kenttätykistöpatteristojemme kokonaismäärä kasvoi 33:sta välirauhan aikana 77:ään.

Kesällä 1940 siirryttiin rauhan ajan organisaationkin osalta uuteen kokoonpanoon, joka oleellisesti poikkesi ennen sotaa voimassa olleesta jaosta kolmeen divisioonaan. Nyt maavoimat jaettiin viiteen armeijakuntaan, joilla

oli käytössään yhteensä 15 prikaatia. Prikaatit ryhmitettiin itärajan tuntumaan siten, että esimerkiksi Ylämyllyle muodostui 8. Prikaatin varuskunta, Kontiorantaan 9. Prikaatin ja Nurmekseen 10. Prikaatin varuskunnat.

Suomeen kohdistui välirauhan aikana voimakas sotilaallinen tiedustelu. Venäläiset käyttivät luonnollisesti hyväkseen suomalaisia kommunisteja ja heidän myötäilijöitään peitejärjestöjään. Rajan loukkaukset olivat varsin yleisiä eivätkä suinkaan aina paljastuneet. Jatkosodan jälkeen ilmestyneet neuvostoliittolaiset sotakirjat ovat keroneet aseistetuista, siviilipukuista partioista, joita lähetettiin rajan yli esimerkiksi Kuolismaasta. Välirauhan vuosina Neuvostoliitossa hyökkäystä pidettiin päätaistelulajina ja puolustus käsitettiin tilapäiseksi toiminnaksi, jonka aikana luotiin nopeasti edellytykset hyökkäykselle. Näinollen tiedustelun oli suunnattava eteen ja ulotettava koko hyökkäyksen syvyyteen.

Suomalaisten onnistui Saksan avulla kohottaa sotilaallista suorituskykyään hämmästyttävän nopeasti. Toimenpide oli turvallisuuspoliittisesti välttämätön. Neuvostoliiton harjoittama poliittinen ja sotilaallinen uhkailu ei jättänyt meille valinnanvaraa ja toisaalta varsin pian oli nähtävissä myös Neuvostoliiton ja Saksan välinen väistämätön yhteenotto. Ilman varustautumista ja puolustuskyvyn kaikinpuolista kehittämistä Suomesta olisi tullut sotilaallinen tyhjiö, joka olisi pian valtajien puoleensa molempien suurvaltojen voimat. Maallamme ei ollut mahdollisuuksia pysyttää sodan laajetessa sen ulkopuolella.

Jatkosodan lopputulos näytti tehdyn sotilaallisen kehittämistyön merkityksen. Ainoana sotaikäyvä Manner-Euroopan valtiona Suomi säilyi miehittämättömänä.

Jatkosota syttyi

Neuvostoliiton toiminta välirauhan aikana oli johtanut maamme Saksan rinnalle. Meille oli jätetty vain kaksi vaihtoehtoa: joko menettää itsenäisyytemme Neuvostoliitolle tai turvautua Saksaan. Oli selvää, ettei talvisodassa torjuntavoiton saanut valtio voinut hyväksyä ensimmäintä vaihtoehtoa.

Suomessa aloitettiin suojajoukkojen liikenallepano 10.6.1941 ja liikekannallepano viikkoa myöhemmin. Kesäkuun lopulla vahvuus oli noin 470.000 miestä eli 13 prosenttia maan väkiluvusta.

Kansallisia yksimielisyyttä kuvastava hyvin tieto, että liikekannallepanomääräyksen jätti täyttämättä vain 1.500 asevelvollista. Eniten näitä metsäkaartilaisia oli Turun lähellä Maskussa, Hämeessä Ruovedellä, Pohjois-Karjalassa Valtimolla ja Rautavaarassa sekä Lapin Kolarissa ja Kittilässä.

Saksa hyökkäsi Neuvostoliittoon 22.6.1941 ja tämän jälkeen tapahtumat seurasivat nopeasti toisiaan. Neuvostoliitto pommitti välittömästi suomalaiskohteita. Suomalaiset sukellusvenet miinoittivat Suomenlahdella ja saksalaiset ilmavoimat operoivat sekä Malmin että Utin kentiltä. Pääministeri Rangel oli lupautunut antamaan eduskunnalle selonteon tilanteesta 25.6. mutta Neuvostoliiton pommitusta 19 suomalaiskohdetta hän joutuikin toteamaan Suomen olevan sodassa. Joukkojemme ryhmittäminen, joka oli alun perin puolustuksellinen, muutettiin hyökkäykselliseksi ja 30.6. Mannerheim antoi Karjalan armeijalle hyökkäyskäskyn. Kuukautta myöhemmin englantilaiset pommitivat Petsamoa ja julistivat lopulta Suomelle sodan itsenäisyyspäivänä 1941.

Suomi oli vastoin omaa tahtoaan joutunut sotaan, joka oli jatkuva aina 4.9.1944 somittuun tulitaukoon ja 25.4.1945 tapahtuneeseen viimeisten saksalaisten Kilpisjärveltä lähtöön asti. Sodan poliittisena päämääränä oli talvisodassa menetettyjen alueiden takaisin saanti. Sotilaallisesti vaihtoehdot keskittyivät kahteen päävaihtoehtoon: puolustautumiseen tilanteessa, jossa Stalin ja Hitler päätyvät nopeasti sovintoon tai Laatokan — Äänisjärven — Vienanmeren hankkimiseen keskuriivohyökkäykseen, jonka avulla voitetaan tarvittaessa Kannaksen suunnalla aikaa jos Saksa — Neuvostoliiton sota jatkuu. Tapahtumat etenivät toisen vaihtoehdon mukaan.

(Oheiden esitelmän piti Joensuun sotilaspäivän päällikkö, eversti Jouko Hälvä viime kesänä.)

market
Muranen
Ilomantsi, puh. 224 66, 224 67

VASTAAMALLA VAIKUTATI
Markkinointitutka Oy
PL 377 80101 Joensuu Puh. 973 126 844

ILOMANTSIN KIRJA JA KEMIKALIO KY
Kalevantie 21, 82900 Ilomantsi, puh. (974) 21 844

KITEEN TIETOTÖPINÄ
Kirjanpito, tekstinkäsittely, kopiointi, telefax, videotekopalvelut
Kiteen Maatalousseura, puh. 412 431

TILI- JA ISÄNNÖINTITOIMISTO S. Lavikainen
PL 20, 82200 HAMMASLAHTI Puh. (973) 745134

KOTIPESÄ
market, Kitee ☎ 411601

MATKATOIMISTO — TILAUSLIKENNE
KARELIA-MATKAT
VELJ. MIKKONEN
PUH. 973-411 211

KESKI-KARJALAN LÄHVAKUUSTYHDISTYS KITEE — KESÄLAHTI — RÄÄKKYLÄ

KITEEN KIRJA-INFO
Puh. 411 235, 412 144
INFO - palveleva tietotalo

Kenkä-Santeri
Kitee, Yhdyskylä puh. 413 475

KITEEN autokoulu
KITEENTIE 5 82500 KITEE ☎ 411888
Kursit alkavat MAANANTAISIN KLO 10.15 JA 16.15 MYÖS MP-KURSSIT
Huom! Nyt kursseille jopa 6 kk onnen synttäreitä.
Ajattele millä ajat.
VOLVO

Reservinlipseerien piirin lippu on ollut käytössä jo yli 30 vuotta. Lipun vihkiminen suoritettiin Ilomantsissa Oinassalmen taistelujen muistomerkin paljastustilaisuudessa elokuun 30. päivänä 1959. Kuvassa piirin lippua kantamassa Mannerheim-ristin ritari Onni Määttä ja puhumassa rovasti U. Ervala.

Maanpuolustusta ei tarvitse puolustella

-Hyvä asia puhuu puolestaan. Siksi myöskään maanpuolustusta ei tarvitse puolustella.

-Voidaan kuitenkin kysyä, että mitä pahaa on maanpuolustuksessa, perusteli kantaansa eversti Jouko Hälvä puhuessaan Lieksan maanpuolustusjuhlassa marraskuussa.

Eversti Hälvä oli juhlapuhujana Reservin Aliupseerien Pohjois-Karjalan piirin ja Lieksan Reservin aliupseerien viettäessä yhteistä 35-vuotisjuhlaa marraskuun 25. päivänä.

Hälvän mukaan puolustusvoimien arvostelu ei ole uutta. 1960-luvun muistamme passinpolttajien aikana. 1980-luku oli myönteisempi, mutta nyt heiluri on jälleen kulkemassa kielteiseen suuntaan.

Sotilaallisen maanpuolustuksen arvostelu kohdistuu neljään erilliseen asiakokonaisuuteen: 1) Yksityisen sotilaan aseman väitettiin olevan kestävämmän ja epäinhimillisen. 2) Puolustusvoimien sisäistä rakennetta ja toimintaa pidetään ajastaan jälkeen jääneenä. 3) Koko järjestelmän katsotaan olevan yhteiskunnallemme liian kallis

ja nykyisessä kansainvälisessä tilanteessa tarpeettoman tehokkaan. 4) Lisäksi annetaan ymmärtää, ettei sotilaallisesta maanpuolustuksesta tosipaikassa olisi maallemme turvaa, vaan pikemminkin päinvastoin ja että parempi lopputulos olisi saatavissa pelkän ulkopoliittikan keinoin.

-Yhteiskunnan osana puolustusvoimia on arvosteltu kalliina, tuottamattomana sijoituksena, johon käytetyt varat olisi parempi käyttää kehitysapuun, sosiaaliseen työhön tai työttömyyden torjuntaan.

-Nyky maailma ei ole kuitenkaan vielä rauhan tuhatvuotinen valtakunta. Suurvaltaliittoutumien vastakkainasettelu on tosin ohitettu, mutta samalla on syntynyt tavaton määrä arvaamattomia tekijöitä.

Suomi sijaitsee Euroopassa ja jollaisella eurooppalaisella kriisillä on yhä edelleen taipumus laajeta suurvaltojen elintärkeitä oloja koskevaksi, eversti Hälvä mainitsi.

Yhdeksän miljardin markan vuosimeno maanpuolustuksen menoissa on Hälvän mukaan halpa vakuutusmaksu.

-Sen avulla voimme taata oman alueemme koskemattomuuden ja turvallisuuden silloinkin, kun ympärillämme kuohuu, hän jatkoi.

“Emme saa herpaantua”

Juhlan avauspuheissa piirijärjestön puheenjohtaja Pentti Pulkinen mainitsi, että reserviläisjärjestöjen toiminta noudattelee maltti-

Juhlapäivänä muistettiin myös sankarivainajia. Lieksan sankarihautoilla seppelettä laskemassa Pentti Kinnunen (oik) ja Pentti Pulkinen. Kunniavartioston oli asettanut Lieksan Rajajääkärikomppania.

lista linjaa. Me emme saa kuitenkaan herpaantua. Meidän tulee elää ajan hengessä ja pyrkiä saamaan toimintaan mukaan nuoria meidän työmme jatkajaksi.

Piirin pitkäaikaisin puheenjohtaja oli sen ensimmäinen puheenjohtaja, kauppias Arvi A. Lallukka Joensuusta.

Sekä piiriä että Lieksan yhdistystä muistettiin varsin monin onniteluin.

Juhlissa jaettiin seuraavat ansiomerkit:

Pronssinen ansiomitali Niilo Olkkonen Juuka ja Martti Muhonen Ilomantsi.

RAuL:n kunniakilpi Pentti Kinnunen Lieksa.

RAuL:n hopealevyke Aulis Kinnunen, Aimo Kareinen, Raine Turunen, Kaino Turunen, Pentti Nykänen, Kauno Kaakkola, Matti Piirainen, Pertti Taipale ja Tuomo Karhapää.

Eversti Jouko Hälvä arveli, että poliitikot ovat viime aikoina jättäneet maanpuolustuksen varsin vähälle huomiolle. Sen ei ole arveltu lisäävän äänestäjien määrää.

KARTIM OY
Puuvalmistustehdas

• MÄNTYLIIMALEVYIT
• KOIVULIIMALEVYIT
• PUUKOMPONENTIT

Puh. 973-741 181
82200 Hammaslahti

Martela

KITEEN KALUSTETEHIDAS

PUH. 973-411 511

Kehittämissopimuksella tuloksiin

PROFIT-VISIO OY

yksilöllistä yritysconsultointia

Tietopesäkkeestä

Puh. 973-736 207/Seppo Turunen

Pyhäselän Apteekki

Hammaslahti
puh. 741 216

Reijolan sivuapteekki

Reijol
puh. 871 033

Lukin Ky

Kauppatie 32, 82900 ILOMANTSI

Palvelevat pankit Pogostalla:

☉ ILOMANTSIN OSUUSPANKKI

☪ KANSALLIS-OSAKE-PANKKI

☼ POHJOIS-KARJALAN SÄÄSTÖPANKKI

☉ SUOMEN YHDYSPANKKI OY

PYHÄSELÄN KUNTA

Viihtyisä asuinkunta,
joka tukee myös
maanpuolustustyötä

Valatilaisuus alkoi paraatikatselmuksella.

Onnistuneesta juhlasta nautti 2000 vierasta

Pohjois-Karjalan Prikaatin elokuun saapumiserän vala ja Pohjois-Karjalan maakunnallinen maanpuolustusjuhla pidettiin yksipäiväisenä Hammaslahden koulukeskuksessa lauantaina 22.9.1990.

Valatilaisuus alkoi perjantai-iltana Pyhäselän kunnan järjestämällä vastaanotolla kirjastotalossa, jossa kunnan tervehdyksen esitti kunnanhallituksen puheenjohtaja Oiva Harinen ja prikaatin puheenvuoron käytti eversti Ilkka Hollo. Lisäksi tilaisuudessa esiintyi Reijola-kvartetti johtajansa Aimo Lepäsen johdolla.

Valapäivän tilaisuus alkoi seppeleenlaskulla kaatuneiden muistomerkillä Pyhäselän kirkkomaalla. Tilaisuudessa laskettiin prikaatin kunnan ja seurakunnan sekä Karjalan poikien Killan seppele.

Alokkaiden vala pidettiin yläasteen koulun kentällä. Valakaavan luki kunnanvaltuuston puheenjohtaja, rehtori Eero Hintikka.

Ohimarssi tapahtui koulukeskuksen kohdalla. Ohimarssin

ottivat vastaan eversti Ilkka Hollo ja kunnanvaltuuston puheenjohtaja Eero Hintikka. Ohimarssissa joukkoja johti majuri Hannu Koskinen ja reserviläisjärjestöjen lippulinnaa johti Martti Patrikainen.

Maakunnallisesta maanpuolustusjuhlasta muodostui lämminhenkinen ja nais- ja lapsinäkökulmaa painottava. Nimitäin juhlapuheen piti emäntä Lea Sutinen ja musiikkiohjelmasta vastasivat Niittylahden ja Reijolan ala-asteen oppilaat. Ohjelma oli oikein hyvin onnistunut ja yleisöön menevä. Tästä kiitos kaikille ohjelman suorittajille.

Kaikenkaikkiaan vala- ja maanpuolustusjuhla oli järjestelyiltään ja ohjelmaltaan hyvin onnistunut tapahtuma ja toi hyvin esille Pyhäselän kunnan runsaalle 2000 hengelle, jotka olivat tulleet Hammaslahden hyvin laajalta alueelta. Uskon, että tilaisuus toi hyvin esille myös uuden Pohjois-Karjalan Prikaatin kansalaisten keskuudessa ja palveli maanpuolustuksen päämääriä.

Eero Tossavainen

"Naisiakin arvostetaan"

Hammaslahden maanpuolustusjuhlassa oli juhlapuhujana Rintamanaisten Liiton puheenjohtaja, juukalainen kunnallisneuvos Lea Sutinen.

Ohessa muutamia katkelmia hänen puheestaan.

"Kun hämeväkeen kuuluva kutsutaan juhlapuhujaksi, kertoo se juhlan järjestäjien edistyksestä ja ennakkoluulottomuudesta. Koen tämän huomionosoitukseksi naisten tekemälle maanpuolustustyölle, mikä ei Suomen historiassa jääkään vähäiseksi, vaikka vasta viime aikoina sille on annettu julkista tunnustusta. Naisen valitseminen puolustusministeriksi tulee kiinnittämään naisten mielenkiintoa turvallisuuspoliittisiin kysymyksiin tähänastista enemmän".

"Oman maanpuolustusurani tähtihetkiin kuuluvaksi on päänyt Juuan kunnanvaltuuston puheenjohtajana varusmiesvalakaavan lukeminen vuonna 1982.

Elin voimakkaasti uudestaan 17 vuotiaana antamani lottalupauksen. Lotta-Svärd-järjestöhän

oli ilman aseita maanpuolustustietoja ja -taitoja antanut järjestö, jolla oli ylevät ja kasvattavat periaatteet. Kun se sotien jälkeen lakkautettiin, lotista ei puhuttu ja jos puhuttiin niin pahaa. Voiko maanlaillisen yhteiskuntajärjestelmän puolustaminen olla missään oloissa rikos, on aiheellinen kysymys. Olemme eläneet aikoja, jolloin vain pienellä osalla kansakuntaa on ollut oikeus historialliseen menneisyyteensä, valtaosalla ei".

"Yli 50 vuoden takaisten koetelemusten Suomessa oli ikäänkuin salaisena asena laaja-alaisesti koulutettu naisten kunniakas joukko, lotat, joilla oli tärkeä tehtävä maanpuolustustahtoa... Kotirintaman toiminnat olivat pääosin naisten varassa. Sotatieteen laitoksen todennut, että naisten pelkästään tehtävillä suoritamat mahdolliset kahden sotakelpoisen divisioonan muodostamisen. Me sodan melkeissä mukana olleet tiedostamme tekemme, tekemme, joihin eivät herjat yllä".

"On aihetta iloon ja kiitokseen, että veteraaneja - naiset mukaanluetaan - on alettu arvostaa sekä asen-

tein että käytännön toimenpitein".

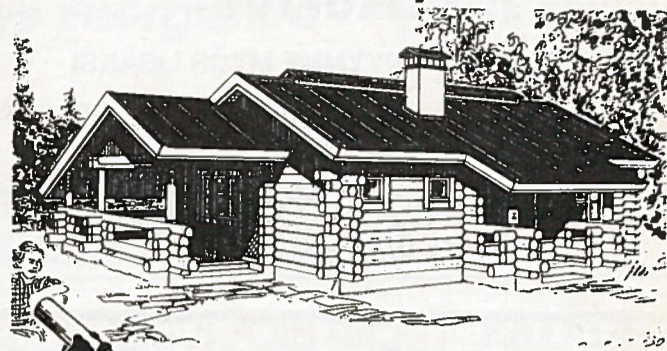
"Suomen nainen on aina ollut valmis astumaan vaikeina aikoina miehen rinnalle ottamaan kovia vastuita. Tätä samaa lajia on nykyäänkin, tietävä ja taitava, korkeasti koulutettu turvallisuuspoliittista koulutusta lukuunottamatta. Onko pienellä Suomella varusmiesikäluokkien pienenytessä vara jättää yli puolet kansasta vailla maanpuolustuskoulutusta"?

"Kriisejä ja onnettomuuksia on toki muitakin kuin sota. Parlamentaarinen puolustuskomiteakin on nähnyt asian tarpeellisuuden, mutta mitään ei ole tapahtunut. On aika saada naisten kriisijärjestö koulutus kuntoon edes vapaaehtoisuuden pohjalta ja aseettomana. Tosin mielipidetiedusteluissa naisista 50 prosenttia oli vapaaehtoisen aseellisen koulutuksen kannalla".

"Vaikka viimeaikainen sotilaspoliittinen tilanne on kehittynyt rauhanomaiseen suuntaan ja vanhat valtarakenteet ovat murtuneet ja uusia luodaan, on meidän suomalaisina huolehdittava alueemme turvallisuudesta. Kukaan tai mikään toinen ei sitä tee. Tarvitaan vain tosiasioiden tunnustamista, kun voi todeta, että sodan vaara on ihmisten maailmassa aina olemassa".

"Maanpuolustushenki on Suomessa korkealla niin naisten kuin miestenkin keskuudessa ja rauhaan tähtäävä asenne vahva. Tunnelemme suomalaisina olemassa olemme oikeutuksen Euroopan yhdentyessäkin".

- HIRSITALOT, -HUVILAT
- ELEMENTTITALOT, -HUVILAT

Kontiotuote Oy

Myynti: Rak.ins. Isto Arvelainen, Teollisuuskatu 11, 80100 Joensuu
puh. 127 327, auto 949276067

Ilomantsin
OPTIKKA Ky

MANTSINTIE 1-3
82900 ILOMANTSI
PUH. 22710

Hyvien kuvien
Kymppikuva
kauppiaas

SEO HUOLTO
R. HILTUNEN KY
PAAVONTIE 2 A
82200 HAMMASLAHTI
Puh. 973-741 650

Reserviläistoimintaa esiteltiin vankilassa

Pyhäselän reserviupseerit ja aliupseerit kutsuivat Pohjois-Karjalan lääninvankilan henkilökuntaan kuuluvat reserviupseerit ja aliupseerit tutustumis- ja tiedotustilaisuuteen 16.10.1990.

Pyhäselän reserviupseeriyhdistyksen historiaa ja nykyistä toimintaa esitellyt Martti Patrikainen totesi uusien ja myös muissa yhdistyksissä kokemusta saaneiden jäsenten tuovan virikkeitä toimintaan ja aktiivisia jäseniä johtotehtäviin. Paikallisen toiminnan hän kertoi tapahtuvan yhteistoiminnassa aliupseerien kanssa. Yhdistysten toimintaan sisältyy herrasmieskilpailuja, prosenttiammunnat, esitelmätilaisuudet, peruskoululaisten infot ja perheretket. Uusiksi toimintamuodoiksi on suunniteltu

pelastuspalvelutoimintaa ja henkilöisiä tilaisuuksia.

Eero Tossavainen aliupseeriyhdistyksen toimintaa esitellessään korosti reserviläisjärjestöjen aktiivisuudesta perehdyttää heidät uuden kotipaikkakunnan järjestö- ja harrastustoimintaan. Keskustelussa yhdistysten edustajilta tiedusteltiin toiminnan yksityiskohtia, kilpailutoimintaa ja harrastuspaikkoja.

Tilaisuuden lopuksi katsottiin Reserviupseeriliiton tuottama videofilmi reserviläistoiminnasta.

Pyhäselän aloite liittojen yhdistämiseen

Pyhäselän Reserviupseerit ja aliupseerit ovat sääntömääräisessä syyskokouksessaan Pyhäselän kunnan Hammaslahdessa 22.11.1990 yksimielisesti päättäneet esittämään liitoille reserviläisliittojen yhdistämistä yhdeksi reserviläisliitoksi, Suomen Reserviläisliitto ry:ksi, joka kattaa sekä reserviupseerit että reservinaliupseerit.

Ympäröivä yhteiskunta ja koko maailma muuttuu koko ajan kovalle vauhdilla ja mielestämme reserviläisjärjestöjen tulisi uudistua ja kehittyä yhteiskunnan mukana. Keskiällä voimavaramme voimme paremmin ajaa reserviläisasiaa ja saada syntymään huomattavia kustannussäästöjä karsimalla päällekkäistöimintoja. Pienenevät ikäluokat ovat haaste myös reserviläisjärjestöille. Riittävän vahva ja hyvin toimiva järjestö pystyy parhaiten kilpailemaan nuorista. Nuo- ret ovat kiinnostuneita reserviläis-toiminnasta, jos luodaan edellytykset kiinnostavalle toiminnalle.

Onneksi kuntatasolla yhdistysten toiminta on jo yhdistetty YT-toiminnaksi, mikä on ollut monen yhdistyksen pelastus.

Piireillä on yhteinen toiminnanjohtaja ja monella piirillä myös yhteinen piirilehti. Tämä on toiminnan kannalta erittäin hyvä asia ja oikea kehitysuunta. Tästä olisi hyvä jatkaa aina yhteisen Reserviläisliiton perustamiseen.

Olemme myös keskustelleet nykyisistä liitoista eroamisesta, mikäli liittojen yhdistymistä ei etene.

Koska liittojen yhdistymisasi- on ollut vireillä 1960-luvulta alkaen, toivomme ja esitämme, että yhdistymisasiä valmisteltaisiin pikaisesti ja saatettaisiin päättävien elinten käsiteltäväksi mahdollisimman pian.

Pyhäselän reserviupseerit ry

Pyhäselän reservinaliupseerit ry

RAKENNUS-, KORJAUS- JA LASKUTYÖT

VALMISTAMME JA MYYMME MYÖS LISÄKSI

- VALMISBETONIA
- ERIKOISELEMENTTEJÄ

RAKENNUSLIKE A. TASKINEN KY
Puh. 973-412 211

Laatua, edullisuutta
monipuolisuutta

**TAVARATALO
KUPIAINEN**

PUH. 411 151

TERVEYS- PALVELUJA KITEELLÄ

Kiteen Fysikaalinen
Hoitolaitos

Lappalainen ja Kumppanit
Paavontie 5-7, 82500 Kitee
Puhelin 413 394

**LÄÄKÄRIASEMA
RESETTI**
PUH. 413061

SEPPÖ RÖNKKÖNEN OY

Keisarinkuja 1, KITEE
Puh. 411 636

Fysikaalinen hoitolaitos
AKUPISTE KY

Keisarinkuja 7, 82500
Puh. 414 415

Fysikaalinen hoitolaitos
KUNTOPALVELU

Kumpula & Puustinen
Olkontie 6, 82500 Kitee
puh. 973-412 660

Hammaslaboratorio
KARELIAN HAMMAS KY

LEIPURINTIE 3 82500 KITEE ☎ 973-412522

• KOKOPROTEESIT • POHJAUKSET • KORJAUKSET

RAKENNUS JA VÄIRI
KETTUNEN KY

KITEENTIE 5, 82500 KITEE ☎ 973-413 831

Kellot • korut • kihlat • hopeat • palkinnot • silmälasit

KELLO- JA SILMÄLASILIIKE

Kiteentie 16 (torin vieressä), puh. 973-412 128

LAUKKANEN KY

SISUSTUS ARPPENTIE 21, 82500 KITEE PUH. 973-413455, 413451

KITEEN APTEEKKI

Olkontie 6, puh. 411261

AVOINNA:

Arkisin 9.00-18.00
Lauantaisin ja aattoina 9.00-15.30
Sunnuntaisin ja juhlapäivinä 11.00-14.00

VARALLAOLO:

Arkisin 18.00-20.00
Lauantaisin ja aattoina 15.30-18.00

KODINKONELIIKE
Kylmä-Karjala

Kiteentie 26, 82500 Kitee, puh. 973-412 321
59800 Kesälahti, puh. 957-371 777

**RAKENNUSLIKE
TEHOTUUMA OY**

Rakentajantie 2, 82500 KITEE
puh. 973-411 454, auto 949 37334

**KITEEN SEUDUN
OSUUSPANKKI**

POHJOLA-YHTIÖT

POHJOLA SUOMI-SALAMA EUROOPPALAINEN
ILMARINEN

Siltakatu 20, Joensuu, puh. (973) 127881

Kiteellä haettu uutta vireyttä

Kiteen kerhon toiminta on ollut perinteisen vilkasta ja uutta vireyttä on haettu keksimällä erilaista puuhaa jähmettyneeseen toiminta-kaavioon.

Yhdessä Tohmajärven Resp. Ups. kerhon kanssa vierailtiin toukokuun lopulla Kontiolahden uudella golfradalla. Maanpuolustustahdoltaan kuulun kauppaneuvos Väinö H. Bromanin johdolla upseerien joukko tutustui golfkentän uutuuksiin ja suunnitelmiin. Mainiona piirikunnallisena golfinpelaajana tunnettu Broman perehdytti upseerit pelin alkeistekniikkaan. Innolla joukko latoi viheriölle ison määrän palloja ja sai varmasti pienen kipinän lajin harrastamiseen.

Kesän alussa pidettiin pienois-, isopistooli-, pienoiskivääri- ja juoksuammunnat sekä prosentti-ammunta kohtalaisella menestyksellä.

Kesäkuun 10. päivä upseerien partio osallistui Purjehdusseura Ilmarisen vesipelastusharjoitukseen maastopartiona.

Syyskuun alussa pidettiin viehkataalkoita, joissa urakoitiin avaruuskeppejä ja hankittiin kerholle varoja toiminnan tukemiseksi.

Pelastuspalvelu on kuulunut kerhon eräisiin painopistealueisiin. Hälytysvalmiutta on aika ajoin testattu ja viestikalustoa pidetty valmiudessa. Tositoimiin kerhon etsintäryhmät pääsivät maanantaina 17. päivä syyskuuta, jolloin haettiin Onkamon Säkäniemestä kadonnutta ikämiestä. 14 upseeria ja aliupseeri Kiteeltä oli tunnissa valmis etsintään, joka alkoi 16.30 ja päättyi pimeäntuloon n. klo 20.30 erittäin vaikeassa maastossa. Tiistaina etsimään pääsi enää 5 upseeria ja aliupseeri, jotka yhdessä suunnitajien kanssa muodostivat etsintäryhmät.

Ryhmän laitamiehillä oli käsiradiot (LA), joilla pidettiin yhteyttä vasemman ja oikean laidan välillä. Etsintärintama pysyi hyvin kasassa ja samalla tasalla

Syyskuussa käytiin Onkamon Säkäniemessä etsintäharjoitus. Kuvassa reserviläiset saamasa ohjeita konstaapeli Hyvöseltä.

viestinnän ja karttojen ansiosta. Etsintäharava oli nopea ja tehokas vaikeassakin maastossa ja suuri ansio lankeaa kokeneelle porukalle, mutta myös käsiradioille, jotka ovat välttämättömät tämän laatuissa tehtävissä.

Kiteen Reserviupseerien syyskokouksen esitelmäsiinä vierai-

Keväällä poikettiin tutustumassa Kontiolahden golfkenttään.

li juuri everstiluutnantiksi ylenetty Esa Haapala Joensuun Sotilaspiirin Esikunnasta. Evi Haapalan esityksen aiheena oli aktiivinen Lähi-Idän tilanne tuoreine sotilaspoliittisine erikoistietoineen. Aihe herätti vilkkaan keskustelun aiheesta ja keskustelu jatkui vielä pitkään kahvin ääressä innostu-

neesti.

Kiteen Res.ups.kerhon ja Res.au.kerhon yhteistyö on lähes saumatonta ja molemmat kerhot osallistuvat yhteisjoukkueella Kiteen lentopallopuulaakiin. Yhdessä on kerätty ilmoitukset Karjalan Pojat -lehden tukemiseksi. Loppuvuoden tapahtumat, ilma-aseammunta, YT-keilailu ja joulun kunniavartiot toteutetaan yhdessä, kuten lähes kaikki vuoden toimintatapahtumat.

Jotta kerhot eläisivät, on uusien jäsenten, erikoisesti nuorten paikkakunnalla olevien jäsenten vetäminen mukaan toimintaan erityisen tärkeää. Mitkä ovat sitten parhaat keinot, sen saa ratkaista kukin miten pystyy, mutta varmasti henkilökohtainen kontakti eräs parhaita keinoja vetää mukaan uusia jäseniä.

Reijo Kohonen
Kiteen Res.ups.
puh. johtaja

Rajanpinnassa reserviläistoimintaa 50 vuotta

Tohmajärven-Värsilän reservinupseeriyhdistys on perustettu 12.1.41 ja on näin yksi vanhimmista maakuntamme alueella. Väli-ajan ajan epävarmoissa oloissa perustettu maanpuolustusjärjestö osoittaa sitä vankkaa maanpuolustustahtoa, joka vallitsi ja vallitsee yhä kuntiemme alueella asuvien reservinupseerien keskuudessa. Heti perustamisen jälkeen oli toiminta pysähtyneessä, mutta rauhanteon jälkeen alkoi toiminta nopeasti vilkastua aktiivisten vetäjien ansiosta. Yhdistyksemme omisti sodan jälkeen oman pienen kiintestön, mutta se myytiin, koska pelättiin sen tulevan pakkolunastetuksi valvontakomission käskystä.

Yhdistyksemme aloittamina tapoina mainittakoon kunniavartiointi ja kynttilöiden asettaminen sankarihauoille jouluaattona sekä itsenä-

syyspäivän juhinnan järjestelyt. Sittemmin ovat kunta ja muut järjestöt ottaneet päävastuun näiden arvokaiden käytäntöjen hoitamisesta.

Kun muut meitä nuoremmat järjestöt ja kerhot ovat ottaneet hoitoonsa meidän tehtäviämme, ovat ne samalla tulleet jakamaan alueemme res.upseerien harrastukselleen varamansa vapaa-aikaa. Erilaiset uudet yhdistykset ovat tarjonneet yhteistyökumppanin ja samalla haasteen vapaaehtoistyötä tekeville maanpuolustusjärjestöille. Tämä

sama asia lienee havaittu myös muissa reserviläisyhdistyksissä.

Yhdistyksemme jäsenmäärä on vakiintunut noin 30-40:ksi. Kehitellämme pienen yhdistyksen toimintaa elinvoimaiseksi, olemme kohdanneet ongelmiksi sesurssien vähäisyyden. Kuitenkin kun olemme olleet yhteistyössä paikallisten aliupseerien ja lähialueen veljesjärjestöjen kanssa, olemme huomanneet resurssien yhdistämisen mukanaan tuomat edut.

Kun k... ajassa taaksepäin,

huomaa yhdistyksemme kohdanneen useita vaikeuksia, mutta selvinneen niistä. Tulevaisuus näyttää avoimelta ja sisältävän useita vastaamattomai kysymyksiä. Jos me reserviläiset otamme mallia edeltäjistä ja luotamme siihen, että myös meillä on kyky selviytyä vaikeuksista, voimme suhtautua luottavaisesti tulevaisuuteen. Meillä maanpuolustusjärjestöillä on oma erityis-tehtävä hoidettavanamme. Se on maanpuolustushengen vaaliminen ja reserviläiskuntoisuuden ylläpitäminen ja uskon meidän pystyvän täyttämään tuon meille uskotun tehtävän.

Yhdistyksemme 50-vuotisjuhlat vietetään sunnuntaina 20.1.1991. Tarkempi ilmoitus tämän lehden ilmoitussivulla.

Anssi Rauma puh.joh...

RUN kuulumisia

Kulunut syksy on ollut RUN-toiminnan kannalta vireää, jopa historiallistakin aikaa. Syyskuun puolivälissä teimme suurella joukolla matkan liittopäiville Kittilään Levi-tunturin juurelle. Saimme ihailia juuri alkavaa ruskaa retkellä poroaidalle, jossa nautiskelimme porokeittoa ja peräpohjalaista rieskaa. Suopunginheittokin päästiin kokeilemaan hyvällä menestyksellä. Tutustuimme myös Särestöön ja Reidar Särestöniemen taiteeseen. Aitoja Lapin joikuja kuulumme poroaidalla Nils-Jouni Aikion esittämän ja iltajuhlassa kaunisäänisen Riitta Kolosalmen laulamana, jopa itsekin pääsimme niitä harjoittamaan päivällisen kuluessa.

Liittokokouksessa valittiin puheenjohtajaksi edelleen Marjatta Kalliomäki ja varapuheenjohtajiksi Pirkko Uusi-Kauppila ja Sirkka Ranne. Kokouksen päät-

teeksi annettiin julkilausuma, jossa RUN-Liitto vetoaa maamme päätöksentekijöihin, jotta naisten kriisivalmiuskoulutus saatettaisiin nykyajan vaatimusten tasolle mahdollisimman pian.

Pohjois-Karjalan RUN-piirin syyskokous pidettiin 29.10.90 Joensuussa. Länänä oli runsaasti jäseniä eri yhdistyksistä. Piirimme on perustettu 1965, mutta kokous oli kuitenkin perustava kokous piirin aseman virallistamiseksi ja rekisteröinnin aikaansaamiseksi. Piirin kymmenestä yhdistyksestä viisi on tällä hetkellä rekisteröity ja näiden yhdistysten edustajat allekirjoittivat perustamiskirjan. Piirin puheenjohtajaksi valittiin Maila Kekäläinen Kontiolahdelta, varapuheenjohtajaksi Hilka Olli Enosta. Piirihallitukseen tuli yksi edustaja jokaisesta yhdistyksestä. Hallitus valitsi sihteeriksi Leena Lappa-

laisen ja rahastonhoitajaksi Paula Kärrin Kontiolahdelta. Hyväksytystä toimintasuunnitelmasta mainittakoon Ensiapukurssit 1 ja 2 yhdessä SPR:n kanssa. Lisäksi päätettiin osallistua RUN-Liiton järjestämään jkoulutukseen, tehostaa jäsenhankintaa ja järjestää virkistystilaisuuksia.

RUN-toiminnassa on viime aikoina panostettu paljon koulutukseen. Tarkoituksena on, että valmiuskoulutus olisi vähitellen kaikkien sitä haluavien naisten saatavilla. Run-Liitto pitää tärkeänä myös naisten valintaa alueellisille maanpuolustuskursseille entistä runsaammin.

Toiminnallisen syksyn jälkeen toivottelen kaikille yhteistyökumppaneillemme ja jäsenille rauhaisaa adventtiaikaa ja hyvää joulua.

Maila Kekäläinen

Liittopäivien aikana oli mahdollisuus retkeillä myös aidoissa Lapin maisemissa. Poroaidalla maistui ruoka luonnon helmassa.

Kun tarvitset sähkömiestä, ota yhteys Energistiin!

POHJOIS-KARJALAN SÄHKÖ OY

KOULUTUSTA JA KONSULTOINTIA YRITYKSILLE JA YHTEISÖILLE

KUNNALLISANKKURI OY

Niemenokka, 82200 HAMMASLAHTI, 973-747 149

KARJALAN MURSKE

Huhtilainen & Kumpu

82500 KITEE — PUH. 411161

PALVELEVA ERIKOISLIKE KESKI-KARJALASSA

HUONEKALULIIKE V. HURSKAINEN KY

Kiteentie 31, 82500 KITEE Puh. 973-411 811

HAVUKAINEN OY

82430 Puhos, 973-421 511

LAATOKAN SEUTU

— asiaa Neuvosto-Karjalasta —

Tilaa Koti-Karjalan toimistosta. Puh. 413 611

KESKI-KARJALAN OSUUSKAUPPA

KITEE — TOHMAJARVI — RAAKKYLÄ — VÄRTSILÄ — KESÄLAHTI

LÄMPÖ- TAI VESIPULAN YLLÄTTÄESSÄ

lämpöpalvelu

KÖNÖNEN & LEINONEN Puhos, 82500 Kitee, puh. 412 551 Tohmajärvi, puh. 622 271

KITEEN

METSÄNHOITUYHDISTYS

Olkontie 6, Kitee. Puh. 413201

Kiteen Kemikalia- ja Paperikauppa

ALMA LIPPONEN, Kiteentie 12, 82500 KITEE, Puh. 973-413 113

RAKENNUSLIIKE VÄINÖ KASTINEN KY

Hammastenttie 26, 82200 Hammaslahti puh. 741 077, auto 949373147

ITÄVALVONTA RÄTY KY

Tv-valvontajärjestelmät puh. 123 430/Ari Rätty

POHJOIS-KARJALAN OPISTO
SITOUTUMATON
KANSANOPISTO
KURSSIPAikka
82220 NIITTYLAHTI
Puh. (973) 871 101

KALALAITOS O. TOLONEN

PYHÄSELKÄ

- lohen ongintaa
- savulohta
- surviaisen toukkia

Puh. 973-745 254
973-741 417

Liikelahjavalmistus & myynti

SUSIRAJAN PUUPAJA

T. Päivinen
82200 HAMMASLAHTI
973-741 501, 949-272 700

JSK-TUOTE JUHA KOPONEN

- ulko-ovet • väliovet
 - puiset käyttöesineet, yms.
- Lotokantie, 82200 Hammaslahti, puh. 741 641

RAKENNUS JA SANEERAUS AIMO IMMONEN

Puh. 973-861 196

PEKKA MALMBERG

Tuottaja/Producator
T:mi Pekka Malmberg
Mannerheimintie 70 B 26
00250 Helsinki
Finland • Puh. 90-494 275

HAMMASLAHDEN KUKKA JA HAUTAUSPALVELU LAAKKONEN

Puh. 741 081, kotiin 813 12
auto 949-271 145

ASIAALLISTA PELTIPALVELUA

Peltisepäniike KUOSMANEN
MULO, puh. 871 517

-LÄHIKAUPPA JORMA VALTONEN KY

Kuusvaara, puh. 746 461, 746 561
• Lähikauppa ja myymäläauto

LVI-ASENNUS M. RÄSÄNEN

Mulonsalo 2, 80330 Reijola
Puh. 871 311,
auto 949-374 815

Kuljetusliike Seppo Hirvonen Ky

82210 Suhmura
puh. 749 159

LOTOKAN PUU T. MATIKAINEN

— Erikoismittaikkunat ja -ovet ym.
82200 Hammaslahti
puh. 973-741 488

Pohjois-Karjalan Loka Ky

Santerintie 2, 80330 Reijola
puh. 871 248
auto 949372872

KARJALAN RAKENNUSPALVELU OY

Erkki Pykäläinen
puh. 741 768
auto 949373088

PUUTUOTE Y. MATIKAINEN

— sorvatut pylväiköt
puh. 973-747 145

HAMMASLAHDEN FOTO- JA KIRJAKAUPPA

82200 Hammaslahti
puh. 741 426

Kiteen Pyörä ja Tarvike Ky

Kiteentie 5 82500 Kitee ☎ 973-413 129

MAKSETTU

KUKKA- JA HAUTAUSPALVELU HASSINEN KY

MÄKITIE 10 82900 ILOMANTSI PUH. (974) 21017

MAINOKSET NOPEASTI!

Meiltä saat:

- ikkuna- ja oviteippaukset
- ulko- ja sisäkilvet
- valomainokset ym. ym.

Suuntaapas askeleesi meille

SALAMA-MAINOS

Niskakatu 9 (pihan puoli), Jns, puh. (973) 127 050

VALOISASTI VÄLÄHTÄÄ!

Ammattimiehemme valmistavat

Teille taidolla tyylikkää

- kotelovalomainokset
- neonvalomainokset
- valomainoskuutiot
- valaistut kello- ja lämpö- näyttöyhdistelmät ym. ym.

Kaikissa valomainosasioissa Teitä palvelee

NEON-KARELIA

Teollisuustie 3, 81100 Kontiolahti, puh. (973) 731 035

Kontiolahtelaiset valitsivat entisiä

Kontiolahden res. aliupseerien syyskokous pidettiin 17.9.1990 Kontiolahden Säästöpankilla. Kokousta johti Ossi Villman ja sihteerinä toimi Pertti Makkonen.

Yhdistyksen puheenjohtajaksi vuodeksi 1991 valittiin Juhani Varpoila. Johtokuntaan tulivat valituiksi entisistä jäsenistä Pauli Kilpeläinen, Eino Päivinen, Urho Kinnunen, Risto Savolainen ja Ossi Villman. Uusi johtokunnan jäseniksi valittiin Aimo Kontturi ja Kyösti Haapalainen.

Tilintarkastajiksi tulivat Jouko Jaatinen ja Lauri Kinnunen varalle Sakari Elo ja Lauri Porkka. Piirin ja liiton kokouksiin yhdistyksen edustajaksi valittiin Juhani Varpoila, varalle Pertti Makkonen.

Kokouksessa todettiin tyydytyksellä yhdistyksen jäsenmäärän voimakas kasvu kuluvana vuotena. Tulevan vuoden toimintasuunnitelmassa on runsaasti tapahtumia, yhteistoimintaa Kontiolahden Reservinupseerien ja naapurien, Enon Reservin aliupseerien kanssa. Perhekeskeisyyttä toiminnassa painote-

taan. Varsinaisen syyskokouksen jälkeen piti uusi johtokunta järjestäytymiskokouksen, jossa yhdistyksen varapuheenjohtajaksi valittiin Ossi Villman, sihteeriksi Pertti Makkonen ja rahastonhoitajaksi Eino Päivinen.

Kontiolahden Reservin aliupseerit r.y:n Naisosasto piti syyskokouksensa tiistaina 6.11.1990 Kontiolahden Osuuspankin kokoustiloissa.

Kokousta johti Liisa Palokas, sihteerinä toimi Anja Puhakka. Osaston puheenjohtajaksi vuodeksi 1991 valittiin Liisa Villman. Johtokuntaan tulivat valituiksi puheenjohtajan lisäksi Anja Puhakka, joka toimii osaston sihteeriksi-rahastonhoitajana, Liisa Palokas, Ritva Korhonen, Kaarina Kiiskinen, Kirsti Pelkonen, Aino Puhakka, Irma Kontturi ja Liisa Varpoila.

Kokouksessa päätettiin, ettei kuluvalta vuodelta peritä jäsenmaksua. Ensi vuoden kevätkokous pidetään helmikuussa, jolloin sovitaan tarkemmin tulevasta toiminnasta.

Kilven paljastustilaisuudessa oli läsnä myös niitä sotavammaisia (vas), jotka olivat samassa paikassa hoidettavana.

Sotasairaalakilpi lyseon seinään

Sotainvalidien Veljesliitto on 50 vuotisjuhlavuotenaan etsinyt vaikuttavalla kampanjalla sotien aikana sotasairaaloissa toimineet rakennukset.

Pohjois-Karjalan piirin alueella ensimmäiseen Sotasairaalakilven kiinnittämistilaisuuteen kokoonnuttiin syysk. 12. päivänä SotS 22:na toimineelle Joensuun Vanhalle Lyseolle, joka toimii nykyisin Joensuun Taidemuseon Kirkkokadun varrella.

Piirin ja sen naistoimikunnan puheenjohtajiston lisäksi tilaisuuteen saapui Joensuun kaupunginjohtaja Aaro Heikkilä, puolustusvoimien edustaja PKar Pr:n komentaja eversti Ilkka Hollo, Karjalan Poikien killan pj. Harri Hentunen. Erityisinä asianaisina oli paikalla myös rakennuksessa toimineen sotasairaalan kautta kulke-

neita miehiä sekä useita tässä ja muissa sairaaloissa hoitajina toimineita naisia. Tilaisuutta juhlisti paikalle saapuneen Karjalan Sotilassoittokunnan osaston musiikkiesitykset.

Kilven kiinnitystilaisuuden avauspuheen piti piirin puheenjohtaja Terho A. Könönen mainiten, että tässä sotasairaaloissa oli nuoria miehiä hoidettavana muutamien vuosien takaisessa kouluympäristössään. Jotkut heistä kokivat tällä myöskin matkansa pään.

Kilven kiinnityksen suorittivat piirin puheenjohtaja Könönen johdolla kaupunginjohtaja Heikkilä, eversti Hollo, naistoimikunnan puheenjohtaja Elna Lauronen sekä tässä hoidettavanakin ollut Jaakko Rautio.

Täydellinen lomakepalvelu Pohjois-Karjalassa

Esipainetut ATK-ketjulumakkeet, kantoratasetit, settilomakkeet ja ilmainen suunnittelupalvelu

LASERLOMAKE OY

Paavontie 9, 82200, HAMMASLAHTI
Puh. 973-741 774, 949 276 917, 973-741 775

Valmistamme lomakkeenne laserin tarkkuudella ja nopeudella!

RAKENNUSLIIKE ARVO KONTTURI KY

PL 37, 82901 ILOMANTSI
PUH. 974-22133

Elintarvike • Kesport • Kenkä • Tekstiili
KAUPPAKESKUS

KORTELAINE

Möhkön Lomakylä
Ilomantsi ☎ 974-44180

Tervetuloa Suomen itäisimpään
Möhkön kyläkauppaan
Kyläkauppa Pesonen Ky, 974-44104
82980 Möhkö

Avoinna ma-pe 9-17, la 9-13. Huom. kesäisin su 10-14

K HALLI KURVINEN

ILOMANTSI
PUH. 21236

ILOMANTSIIN APTEEKKI 82900 Ilomantsi

ILOMANTSIIN LEIPOMO

KONDITORIA-KARVIO
Puh. 974-21273, 21994

HIL-TEX

K
Y

Kalevantie 20
Puh. 21 766

Erikoisnostot rakennustyömaalla

Simo-Samuli Ky, Hammaslahti
Puh. 741 371

JOENSUUN SEUDUN PUHELIN OY

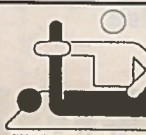
AMMATTIELEKTRONIIKAN ERIKOISLIIKE

ELLI'S CONSULT OY

"ÄLYKÄÄPIÖ" HEIMO PENNANEN

KUVAN JA ÄÄNEN
ASIAANTUNTIJA
ITA-SUOMESSA

PAJATIE 7
80330 REIJOLA
P. 973 - 872 084

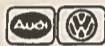

FYSIKAALINEN TUTKIMUS- JA HOITOLAITOS
JOENSUUN

HOITOMESTA

FYSIKAALISET HOIDOT • KUPPAUS • SOLARIUM • KUNTOSALI
JUKOLANKATU 19, 80150 JOENSUU, puh. 973-825 553

TÄYDEN PALVELUN AUTOTALO KESKI-KARJALASSA

NISSAN MAZDA SUBARU

MYynti

HUOLTO JA VARAOSAT

Kiteentie 46

Kiteentie 48

Puh. 973-411 210 Puh. 973-412 331

AUTOTALO LAAKKONEN

POHJOIS-KARJALAN SÄHKÖ OY

Klteen pliri, puh. 973-412141

Keilahallilla tavataan! KITEEN KEILAHALLI

puh. 973-413 006

Kiteen Urheiluaitta

KITEENTIE 9, 82500 KITEE, p. 973-412 177

MAATALOUSTUOTTAJAIN KITEEN YHDISTYKSET
MAATALOUSYRITTÄJIEN ELÄKELAITOS
KITEEN MAATALOUSTILIT OY
Olkontie 6, 411 175

KITEEN
HOYLÄÄMÖ

Avoinna ma-pe 8-16, la 8-13. Taipale, Kitee puh. 422 180

PUHOSTIE 82500 KITEE ☎ 973-411 441

KITEE PUH. 973-411371, TELEFAX 414564

KONEURAKOINTI TIMO PAKARINEN KY PYHÄSELKÄ

- Linjanrakennus
- Maakaapelityöt

puh. 973-871 241
matkapuh. 949-374 841

KULJETUSLIIKE J. TARVAINEN KY

Kuljetukset mittatilaustyönä
80330 Reijola, puh. 973-871 348

SÄHKÖTUKKULIIKE ITÄ-SUOMEN SÄHKÖPÖRSSI OY

Lylykoskentie 1 Puhelin: 973-126661
80130 JOENSUU Telefax: 973-126663

MAALAUSLIIKE

MAALI-WORK OY

Puh. 973-871 032, Pajatie 5, 80330 REIJOLA

RETKEILYMAJAJA/CARAVAN

Tiedustelut ja varaukset: Maija Räsänen ja Pekka Hiltunen, 80510
Ontola, puh. (973) 674 201 tai (973) 801 005

Tilitoimisto Viljo Roivas & Kumpp.

Autoilijantie 4, 82200 Hammaslahti
Puh. 973-741 028, 741 729, 741 731

LVI- JA POLTINHUOLTO

TEUVO ROIVAS

PALVELEMME PUTKI JA ÖLJYPOLTINASIOISSA
ALMANTIE 1, 80330 REIJOLA, puh. (973) 871 439
949-278705

PAINOPALVELU — TARRATEHDAS DOKUMENT KY

Pajatie 14, 80330 REIJOLA
Puh. 973-871030, autopuh. 949-376030

Pohjois-Karjalan reserviläispiirit 1991

Piirien syyskokoukset on pidetty, ja toiminnan suuntaviivat alkavalle vuodelle on päätetty.

Reservin Aliupseerien piiriä johtaa tulevanakin vuonna vääpeli Pentti Pulkkinen Nurmeksessa. Varapuheenjohtajat ovat molemmat Kontiolahdesta, kersantti Ossi Villman ja kersantti Juhani Varpoila.

Reserviupseeriin puheenjohtajana aloittaa yliluutnantti Ahti Ilvonen Kiteeltä ja varapuheenjohtajina luutnantti Erkki Kotilainen Lieksasta ja yliluutnantti Jorma Partio Joensuusta.

Suomen Reserviupseeriliiton teemat vuodelle 1991 ovat

1. RUL:n 60-vuotisjuhlavuoden tapahtumat ja liiton tunnettuuden lisääminen

2. Nuorten toiminnan aktivointi

3. Eri maanpuolustusjärjestöjen katto-organisaation perustaminen

Reservin Aliupseerien liiton teema on "RAuL ja valmiusorganisaatio 2000" ja teemat

1. Aatteellinen maanpuolustus-

työ

2. Jäsenhankintakilpailu

3. Jäsenistön edunvalvonta

P-K:n reserviläispiirien toiminnan avainalueet muokattiin piirihallituksissa ja YT-toimikunnassa liitosten suuntaviivojen mukaisesti.

1. Järjestökuvan kehittäminen.

Painottamalla aatteellista maanpuolustustyötä, aktivoimalla YT-toimintaa yhdistystasolla, tuomalla

näkyvästi esille liittojen teemat ja lisäämällä tiedotustoimintaa julkisessa sanassa, omassa lehdessä ja jäsenille lähetettävissä kirjeissä pyritään kehittämään järjestökuvaa.

2. Nuorten toiminnan aktivointi.

Toimintaa aktivoidaan hankkimalla erityisesti nuoria jäseniä, suunnittelemalla yhdistyksen toimintaa perhekeskeiseksi ja myös nuoria kiinnostavaksi ja kehittämällä yhdistyksen johtoa ja toimintaa nuorisomyönteiseksi.

3. Piirien taloudellisen pohjan vahventaminen

Piirien taloudellista pohjaa vahvennetaan Karjalan pojat -lehden taloutta parantamalla tukirenkään laajentamisen ja tehostetun ilmoitushankintavastuun avulla. Piirien taloudelle pyritään löytämään "taustatuki" ja yhteistoimintaa Karjalan Poikien Killan kanssa tehostetaan.

Piirien toimintakalenteri, joka lähetetään yhdistyksille vuoden loppuun mennessä, koostuu aiemman tyyppisestä toiminnasta. Syyskauden alussa pyritään järjestämään eri osissa piiriä 2-3 reserviläisten perhetapahtumaa, jotka sisältävät maanpuolustustietoa, kevyttä kilpailutoimintaa ja miellyttävää yhdessäoloa.

Yhdistystoiminnan suunnittelun koulutustilaisuus — RESO-kertaus — pidetään kaikille kerhoille ja yhdistyksille helmikuussa lauantaipäivän kestävässä tilaisuutena.

Kuvassa kenraalimajuri Wächter osoittaa osaavansa kuksan käytön. Todistajina Birgitta Mononen ja Juhani Soila.

Kenraali maanpuolustusjärjestöjen vieraana

Karjalan Poikien Killta järjesti 16.11. maanpuolustusjärjestöjen yhteisen neuvottelun, jossa koordinoitiin tulevan toimintavuoden tapahtumia. Tilaisuus pidettiin Joensuun Sotilaspiirin esikunnan tiloissa.

Tilaisuuden jälkeen killan jäsenjärjestöjen edustajat tapasivat Olli Tiaisen Maanpuolustussäätiön majalla Savo-Karjalan Sotilasläänin komentajan kenraalimajuri Lasse Wächterin. Järjestöt esittelivät toimintaansa lyhyissä puheenvuoroissa. Reserviläisten puheenvuorot käyttivät Ahti Ilvon ja Pentti Pulkkinen.

KPK:n puheenjohtaja Harri Hentunen luovutti kenraalille jotosvarustuksen täydennykseksi kuksan.

SOTAINVALIDIEN VELJESLIITON 50-VUOTISJUHLAVUOTENA POHJOIS-KARJALAN PIIRI KIITTÄÄ LÄMPIMÄSTI

kaikkia tukijoitaan sekä erityisesti puolustusvoimia piirimme sotainvalidien saamasta tuesta ja avusta.

PIIRIMME SOTAINVALIDIT TOIVOTTAVAT HYVÄÄ JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

P-K:n reserviläisten "operaatio umpihanki"

Kutsumme reserviläispiirin jäseniä osallistumaan Nurmeksessa 1. — 3.2. -91 järjestettävään perinteiseen hiihtovaellukseen, tuttuun "OPERAATIO UMPIHANKEEN".

LÄHTÖ: Kokoontuminen perjantaina 1.2.-91 klo 19.00 Nurmeksen Osuusmeijerin pihamaalle, josta kuljetus maastoon järjestäjien toimesta.

VARUSTUS: Kahden vuorokauden muona, majoitusvälineet telttamajoitusta varten, kirves, puukko, tulitikut, suunnistusvälineet, varavaatteet, keitto- ja ruokailuvälineet, EA-tarvikkeita.

TOIMINTA: Tavoitteena oppia reserviläisjohtajana säilyttämään oman ja joukkonsa toimintakyky talviolosuhteissa, liikkumaan ja majoittumaan sekä huoltamaan vaikeissa lumi- ja sääolosuhteissa.

"Operaatio Umpihangen" perinteinen vaellus hyvässä reserviläis-hengessä ja seurassa on tietenkin aina mukana.

PALUU: Umpihanki päättyy sunnuntaina 3.2.-90 klo 13.00 mennessä Nurmeksen urheilukentän huoltorakennukselle, jossa sauna ja lähtökahvit.

ILMOITTAUTUMINEN: Ehdottomasti maanantaihin 28.1. mennessä Visa Ikoselle 976-62298 iltaisin, työ 976-32045 tai Erkki Liimatalle iltaisin 976-21258.

Osanottomaksu 60 mk henkilöltä peritään jotosen aikana.

TERVETULOA NURMEKSEN KORPIIN!

Tapahdumia jouluhelmikuussa

6.12. Itsenäisyyspäivän tilaisuudet
24.12. Jouluaaton kunniavartiot

14.1. Aliupseeriin piirihallituksen kokous Joensuussa
15.1. Upseeriin piirihallituksen kokous Joensuussa
19.-20.1. ResUL:n ilma-asekilpailut Vaasassa
24.1. Piirien YT-toimikunnan kokous Joensuussa
25.-27.1. RAuL:n moottorikelkkakurssi
29.1. Kokelastilaisuus Enossa
29.1. Aliupseeritilaisuus Kontiorannassa
31.1. Kotiuttamistilaisuudet varuskunnissa
31.1. Reserviupseeriin ja -liiton huomionsoitusten jättö piirille. Lisäohjeita liiton ja piirin kirjeissä.

1.-3.2. "Operaatio Umpihanki" Nurmeksessa. Kutsu tässä lehdessä

3.2. Ison Ympyrän hiihti Haminassa
8.2. Karjalan pojat 1/91 aineiston jättö. Ilmoitushankintavastuu Polvijärvi, Outokumpu, Liperi, Rääkkylä.

18.2. Karjalan pojat 1/91 ilmestyy
19.2. Upseeriin piirihallituksen kokous Ylämyllyllä
20.2. Aliupseeriin piirihallituksen kokous Kontiolahdessa

Merkkipäiviä

85 vuotta	17.12.	Aulis Sutinen	Juuka
80 vuotta	11.2. 21.2.	Heimo Rautava Hannes Koistinen	Ilomantsi Lieksa
75 vuotta	12.12. 7.1. 10.2.	Otto Juvonen Mauri Kokkonen Paavo Hukkanen	Outokumpu Polvijärvi Joensuu
70 vuotta	21.2.	Pekka Tavi	Nurmes
60 vuotta	15.12. 23.12. 23.12. 12.1. 25.1. 30.1. 3.2. 6.2. 18.2. 28.2.	Lauri Hytönen Harri Harjunpää Teuvo Varonen Esko Laasonen Matti Tirronen Kosti Kettunen Seppo Lipsanen Vaino Ullgren Terho Mustonen Pertti Huovila Rainer Rosenius	Joensuu Outokumpu Värtsilä Rääkkylä Lieksa Joensuu Kitee Lieksa Nurmes Eno Kontiolahti
50 vuotta	15.12. 20.12. 31.12. 6.1. 11.1. 18.1. 23.1. 30.1. 6.2. 8.2. 9.2. 11.2. 17.2. 25.2.	Juhani Mäkinen Urpo Kontkanen Veli Oinonen Paavo Koponen Kari Kalamo Kauko Tiili Vaino Kuusaro Vantaa Urpo Määttä Kai Rastas Unto Turunen Osmo Kortelainen Risto Turunen Mauri Aaltonen Matti Tanskanen	Ilomantsi Liperi Lieksa Pyhäselkä Polvijärvi Kontiolahti Tohmajärvi/ Vantaa Joensuu Pyhäselkä Joensuu Ilomantsi Eno Joensuu Outokumpu

Joensuun reservialiupseerien mestaruusammunnoissa ammuttiin seuraavia tuloksia:
Pien.kivääri 60 ls makuu Y: 1) Veikko Tuokko 577.
Y50: 1) Esa Kervinen 591, 2) Martti Lehtiö 582.
Pien.kiv. 3x20 ls Y: 1) Veikko Tuokko 536.
Y50: 1) Esa Kervinen 571, 2) Martti Lehtiö 555.
Kenttäammunta 10 + 10 ls Y: 1) Veikko Tuokko 169.
Y50: 1) Martti Lehtiö 180.
Urheilupistooli Y: Harri Honkanen 560, 2) Matti Salonen 544.
Y50: 1) Aarno Pitkänen 535.
Pist.pika-ammunta Y: 1) Harri Honkanen 511.
Y50: 1) Aarno Pitkänen 515.
Isopistooli Y: 1) Harri Honkanen 557, 2) Matti Salonen 552.
Y50: Heikki Pippola 529, 2) Aarno Pitkänen 500.

Karjalan Pojat

Pohjois-Karjalan reserviläispiirien tiedotuslehti

Osoite: PL 98, 80101 Joensuu

Päätoimittaja Pentti Hirvonen, Eno, puh. k. 973-761 560, t. 973-16251
Reserviläispiirien toiminnanjohtaja: majuri, evp. Olli Lehmissaari, PL 214, 80101 Joensuu, puh. 973-824 818.

Kirjapainotyöt: Kirjapaino Oy Maakunta, Joensuu

Leikko- ja ruukkukukat, taimet, sidontatyöt

Salakan Puutarha

Ilomantsi, puh. 21 055. Avoinna: ma—pe 8—18, la 8—15, su 11—15
Itsepalvelusta 21.00 saakka

Pirteä kyläkauppa palvelee Teitä Maukkulassa

KYLÄKAUPPA HASSINEN

82820 MAUKKULA, PUH. (974) 381 46
ma—pe 9.00—17.30, la 9.00—13.00

ILMASTOINTITYÖT

• lv-koneet • kanavistot • venttiilit • säleiköt • urakalla ja laskutöinä

Ilmastointi Moilanen Ky

Tempolantie 15, 80330 Reijola,
Puh. 973-871 986, 949-375 821p

JUHLAKUTSU

Tohmajärven-Värtsilän Reserviupseerit ry. juhlii 50-vuotistaivaltaan tammikuun 20. pvnä 1991 Tohmajärven lukion salissa os. Koulutie 1. Tervehdysten vastaanotto ja tarjoilu alkaen klo 17.00, juhla klo 18.00. Yhdistystämme voitte muistaa parhaiten siirtämällä kukkien yms. varaamane rahat suoraan pankkitilillemme P-K:n Sp:n Tohmajärven konttoriin 465221 - 43046.

TERVETULOA!

Tohmajärven-Värtsilän Res.ups. hallitus

Rajojen jotos Pohjois-Karjalassa

Suomen Reserviupseeriliiton juhluvuoden tempaus "Rajojen Jotos" kulkee itä- ja länsirajoja myöten Nuortamista Tampereelle 1.3. — 1.6. liiton 60-vuotisjuhlaan.

Piirimme alueella jotos kulkee 28.5. — 10.5.1991. Osan matkasta viestiä kuljettaa Suur-Savon piiri.

Järjestelyistä vastaavat piiri sekä rajakomppanioiden alueilla Lieksan, Ilomantsin ja Kiteen Reserviupseerit. Kaikkien piirin kerhojen toivotaan osallistuvan jotoskseen myöhemmin ilmoitettavilla osuuskilla.

Reserviupseerit kutsuvat piirin reservin aliupseerit mukaan RUL:n juhluvuoden suurtempaukseen, jonka tarkoituksena on reserviläis-kunnan näyttö, reserviläisten huomionsoitus rajavartiostolle sekä oman suomalaisen reiviimme tarkastus.

Kontiolahden Reserviupseerit osallistuvat jotoskseen myös Lapin alueella Sevettijärven - Virtaniemen välillä.

Viestiä kuljetetaan lihasvoimalla partiossa, jossa tulee olla ainakin kaksi jäsentä. Yläraja partion kokoon ei ole. Oman osuutemme aikana talvi todennäköisesti taituu kevääksi, joten sekä hiihto, kävely, pyöräily että souhu tulevat kyseeseen.

Reserviläiset, me muistamme maanpuolustustyön tukijoita

Valmet
suomalaisten
mielestä
maailman paras

Autotalo
E. HARTIKAINEN
Pamilonkatu 31, Joensuu, puh. (973) 120 100

AUTOSALMINEN
TEOLLISUUSKATU 5, JOENSUU, p. 126 111

**Canon Keskus
artema**
Kuurnankatu 27, puh. (973) 126 655

K CITYMARKET
Kauppakatu 16 Joensuu, puh. 283 53

ehari
Kuurnankatu 5, Joensuu 973-21315
Kauppakatu 28, 973-21315
Kirkkolahdenkatu 4-6, Savonlinna 957-22521
Käsityökatu 31, Varkaus 972-26801

**INTERSPORT
ERA-URHEILU**
Kauppakatu 18, Joensuu, puh. 272 11
Palvelemme ma-pe 9-19, la 9-12

HELA JA LUKKO OY
Wahlforssinkatu 6, 80100 JOENSUU
PL 378, 80101 JOENSUU
Puh. (973) 299 92

Kalustetalo Surakka
Piikontie 7 80130 Joensuu Puh. 973-122 179 Fax 973-126 179
matto-Surakka
Koskikatu 13 80100 Joensuu Puh. 973-120 373

KARJALAINEN
Maakunnan Ykköslehti

KIRJAPAINO OY MAAKUNTA
Pankakoskentie 8, 80130 JOENSUU
Puh. 973-253 41

KEMPPI *Atlas Copco* **AEG**
KONEKONTKANEN OY
Uusi osoite: Lylykoskentie 7, Joensuu, puh. 973-29 201

LEHTOSEN LIIKENNE OY
TEOLLISUUSKATU 6, 80100 JOENSUU 10, PUH. 973-24493

**POHJOIS-KARJALAN
OSUUSPANKIT**

laadukasta rakentamista
Sami-talo
Pentsep Oy
75530 NURMES puh. 976-617 10

Pielisensuun AUTO
Tulliportinkatu 50 • 80130 JOENSUU
• Puh. varaosat • tarvikkeet • renkaat (973) 123565

**POHJOIS-KARJALAN
SÄÄSTÖPANKKI**

**POHJOIS-KARJALAN
YH-Rakennuttaja Oy**
LKV
PL 91, Kauppakatu 17 B 23
80100 JOENSUU, puh. 973-127 128

POHJOLA-YHTIÖT
POHJOLA SUOMI-SALAMA EUROOPPALAINEN
ILMARINEN
Siltakatu 20, Joensuu, puh. (973) 127881

**Rakennustoimisto
EERO REIJONEN Ky**
83100 LIPERI, LIIKEKULMA PUH. 651 905

TAPIOLA
Mitkatonta vakuutuspalvelua!
Rantak. 23, 80100 Joensuu, puh. 973-120800

YK YRITYS-
KONSULTOINTI
M. HAAPALAINEN KY
SILTAKATU 12 B 18, 80100 JOENSUU, 973-26391

KANSALLIS-OSAKE-PANKKI

KONEPAJA ANTTI RANTA OY
KITEE • 82380 TOLOENMÄKI • PUH. 973-422 311 • FAX 973-422 314

PIK SYP
MAHDOLLISUUKSIEN AVAAJA
YHDYSPANKKI
Joensuun konttorit